

Ympäristö- ja vesiasioiden prosessiliite

Ympäristö- ja vesiasioiden prosessialue ja kuvatut prosessit

Ympäristö- ja vesiasioiden prosessit

Ympäristö- ja vesiasiat

Lupakäsittely
(prosessiryhmä)
s. 3

Rekisteröinti- ja
ilmoitusasioiden
käsittely
(prosessiryhmä)
s. 19

Tarkkailusuunnitelman
käsittely
s. 31

Suunnitelmallinen
valvonta
(prosessiryhmä)
s. 39

Reaktiivinen valvonta
(prosessiryhmä)
s. 59

Hallintokanteluiden
käsittely
s. 85

Ympäristö- ja öljyvahinkoihin
varautuminen (*tunnistettu, ei
kuvattu*)

Neuvonta (*kuvataan osana
palveluprosesseja*)

LUPAKÄSITTELYN PROSESSIRYHMÄ

PROSESSIRYHMÄN KUVAUS

- Toteutetaan lupatarpeen ja luvanmuutostarpeen arviointi sekä lupahakemuksen käsittely
- Toteutettavat prosessit:
 - Lupatarpeen ja luvanmuutostarpeen arviointi
 - Lupahakemuksen käsittely
 - Ympäristöllisten menettelyjen yhteensovittaminen

Lupatarpeen ja luvanmuutostarpeen arviointi

PROSESSIN KESKEISET VAIHEET

- Prosessi kattaa sekä pienemmät runsaslukuiset hankkeet että laajemmat hankkeet.
- Asia tulee vireille hankkeesta vastaavan lausuntopyynnöllä tai valvonnan yhteydessä
- Mikäli lausuntopyynnössä tai valvonnan yhteydessä ei ole riittäviä tietoja hankkeesta, pyydetään täydennystä lausuntopyyntöön tai selvitystä hankkeesta vastaavalta
- Lausuntopyyntö ja mahdollinen selvitys tarkastetaan
- Annetaan lausunto, jossa todetaan mahdollinen luvan tarve tai muutostarve
- Kun kyseessä on uusi toiminta asiakas ottaa yhteyttä asiakaspalveluun, joka ohjaa asian työjärjestyksen mukaan kyseisen toimialan työt jakavalle henkilölle
 - Nimetään osallistujat tapaamiseen (ottaen huomioon mm. YVA ja LSL)
 - Ennakkoneuvottelussa otetaan kantaa tai jätetään ratkaisu asiantuntijoille, joilla riittävä asiantuntemus (ml. YVA ja LSL)
 - Ehdotus Luovaan: tarvittaessa kootaan asiantuntijatiimi käsittelijöiden tueksi
- Olemassa oleva toiminta
 - Laitoksen vastuuvälvoja ottaa suoraan kantaa luvan tarpeeseen suullisesti tai esittelee lausunnon (mikäli toiminnanharjoittaja sellaisen tarvitsee)
 - Tarvittaessa yhteys kehoitusprosessiin, jossa kehoitetaan hakea lupaa
 - Laajemmissa muutoksissa laitoksen asioita käsitelleet asiantuntijat ja asiantuntijatiimi ottavat kantaa luvan tarpeeseen (tarvittaessa mukana YVA- ja LSL-asiantuntemus)

Luvantarpeen ja luvanmuutostarpeen arviointi

Yhteydenotto

Vastaanottaa lausunnon

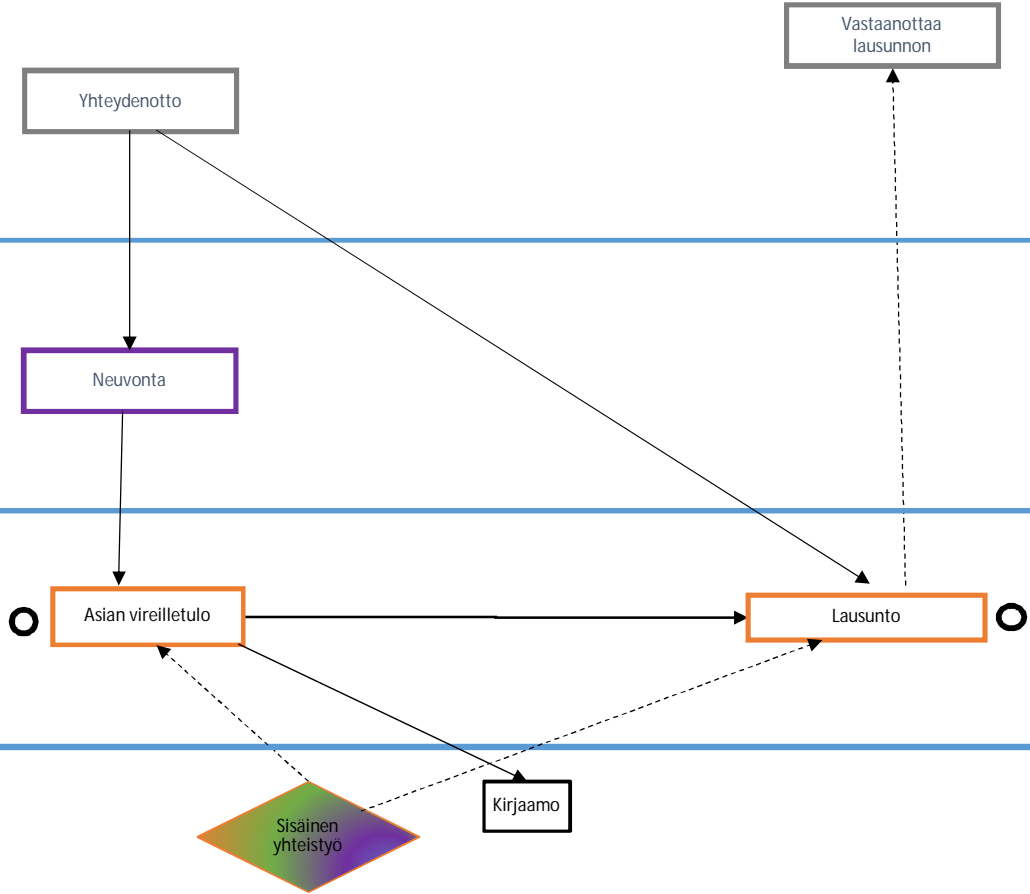
Neuvonta

Asian vireilletulo

Lausunto

Sisäinen yhteistyö

Kirjaamo

Keskeiset vaiheet

- Prosessi kattaa sekä pienemmät runsaslukuiset hankkeet että laajemmat hankkeet.
- Asia tulee vireille hankkeesta vastaavan lausuntopyynnöllä tai valvonnan yhteydessä
- Mikäli lausuntopyynnössä tai valvonnan yhteydessä ei ole riittäviä tietoja hankkeesta, pyydetään täydennystä lausuntopyyntöön tai selvitystä hankkeesta vastaavalta
- Lausuntopyyntö ja mahdollinen selvitys tarkastetaan
- Annetaan lausunto, jossa todetaan mahdollinen luvan tarve tai muutostarve
- Kun kyseessä on uusi toiminta asiakas ottaa yhteyttä asiakaspalveluun, joka ohjaa asian työjärjestyksen mukaan kyseisen toimialan työt jakavalle henkilölle
 - Nimetään osallistujat tapaamiseen (ottaen huomioon mm. YVA ja LSL)
 - Ennakkoneuvottelussa otetaan kantaa tai jätetään ratkaisu asiantuntijoille, joilla riittävä asiantuntemus (ml. YVA ja LSL)
 - *Ehdotus Luovaan: tarvittaessa kootaan asiantuntijatiimi käsittelijöiden tueksi*
- Olemassa oleva toiminta
 - Laitoksen vastuuvälvoja ottaa suoraan kantaa luvan tarpeeseen suullisesti tai esittelee lausunnon (mikäli toiminnanharjoittaja sellaisen tarvitsee)
 - Tarvittaessa yhteys kehoitusprosessiin, jossa kehoitetaan hakea lupaa
 - Laajemmissa muutoksissa laitoksen asioita käsitelleet asiantuntijat ja asiantuntijatiimi ottavat kantaa luvan tarpeeseen (tarvittaessa mukana YVA- ja LSL-asiantuntemus)

Lupa- ja luvanmuutostarpeen harkinta: hyvät käytännöt

- Luodaan sähköiseen työtilaan yhtenäiset linjaukset ja kriteerit tapaus- ja toimialakohtaisesti liittyen mm. BAT/BREF-päätelmien julkaisuun ja toimeenpanoon, toiminnan muutoksen hyväksymiseen lausunnolla
- Valvojan luvan antamisen jälkeen hyväksymät toiminnan muutokset kirjataan sähköiseen järjestelmään (YLVA, USPA?)
- Kehitetään lupamenettelyä yksinkertaistamalla käsittelyprosesseja, jotta voidaan nopeammin esim. muuttaa yksittäisiä lupamääräyksiä kuten vakuuden suuruutta tietyissä selkeissä tapauksissa. Lupamääräysten muutokset myös laitosisvalvojan esittelystä esim. em. tapauksessa tai erilaisten tarkkailusuunnitelmien osalta voivat olla mahdollisia.
- Prosessi voi tulla muutenkin vireille kuin lausuntopyyntöillä, esim. tarkastuksella ja yhteisneuvotteluissa!
- Huomioidaan, että esim. ympäristönsuojelulain mukaisilla tarkastuksilla voi tulla esille vesilain mukaisen luvan tarve (esim. vedenotto) tai YVA-menettelyn tarpeen selvittäminen
- Luvantarpeen ja luvan muutostarpeenarvioinnissa tehdään yhteistyötä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa
- Pyritään tiivistämään ja selkeyttämään ympäristölupia sekä yhtenäistämään selvitysvaatimuksia
- Tarvittaessa käydään läpi uusi lupapäätös hakijan kanssa (mukana lupakäsittelijä ja valvoja)
- Merkitään lupapäätökseen valitusajan päättymispäivämäärä

Lupa- ja luvanmuutostarpeen harkinta: epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

Epävarmuudet

- Lainsäädännön nopeat muutokset → luvanvarainen toiminto ei enää vaadi lupaa, vaan mahdollisesti siirtyy ilmoitusmenettelyyn ilman siirtymäaikoja
- Kunnan ja valtion toimivallan muutokset → voi aiheutua epäselvä tilanne toimintakokonaisuuksissa
- Luovan sisällä voi olla eri näkemyksiä luvantarpeesta tai –muutostarpeesta → Valtakunnallisen yhtenäisyyden turvaaminen

Tarpeet jatkotoimenpiteille

- Tarvitaan yksinkertaistettu lupaprosessi esim. yksittäisen lupamääräyksen muuttamiseen, kuten vakuuden suuruuden muuttamiseen
- Jos syntyy tarve muuttaa lupaa ennen kuin edellinen päätös on saanut lainvoiman, tilanne on epäselvä → tulisi selkeyttää säännöksiä

Lupahakemuksen käsittely

OSAPROSESSIT

- Mahdollinen ennakkoneuvonta ja yhteys YVA-prosessiin, Natura-arviointi, yhteisneuvottelu valvojan ja lupaviranomaisen kesken, ohjaus Y-aspasta
- Asia tulee vireille hakemuksella
 - Ehdotus Luovaan: Nimetään kokoonpano asian käsittelyyn sekä tarvittaessa kootaan asiantuntijatiimi, joka voi tukea kokoonpanoa ja antaa sisäisiä kirjallisia kannanottoja
 - Hakija toimittaa mahdollisen Natura-arvion ja YVA-selostuksen sekä yhteysviranomaisen lausunnon hakemuksen liitteinä
- Hakemus tarkastetaan
- Tarvittaessa pyydetään hakemukseen täydennys
- Asia kuulutetaan ja pyydetään lausunnot
- Varataan hakijalle tilaisuus antaa vastine vaatimuksista, jotka vaikuttavat asian ratkaisuun, sekä tarvittaessa pyydetään täydentämään hakemusta
- Lupaharkinta
- Mahdollinen äänestys päätöksestä tai eriävä mielipide siitä
- Annetaan päätös

Lupahakemuksen käsittely

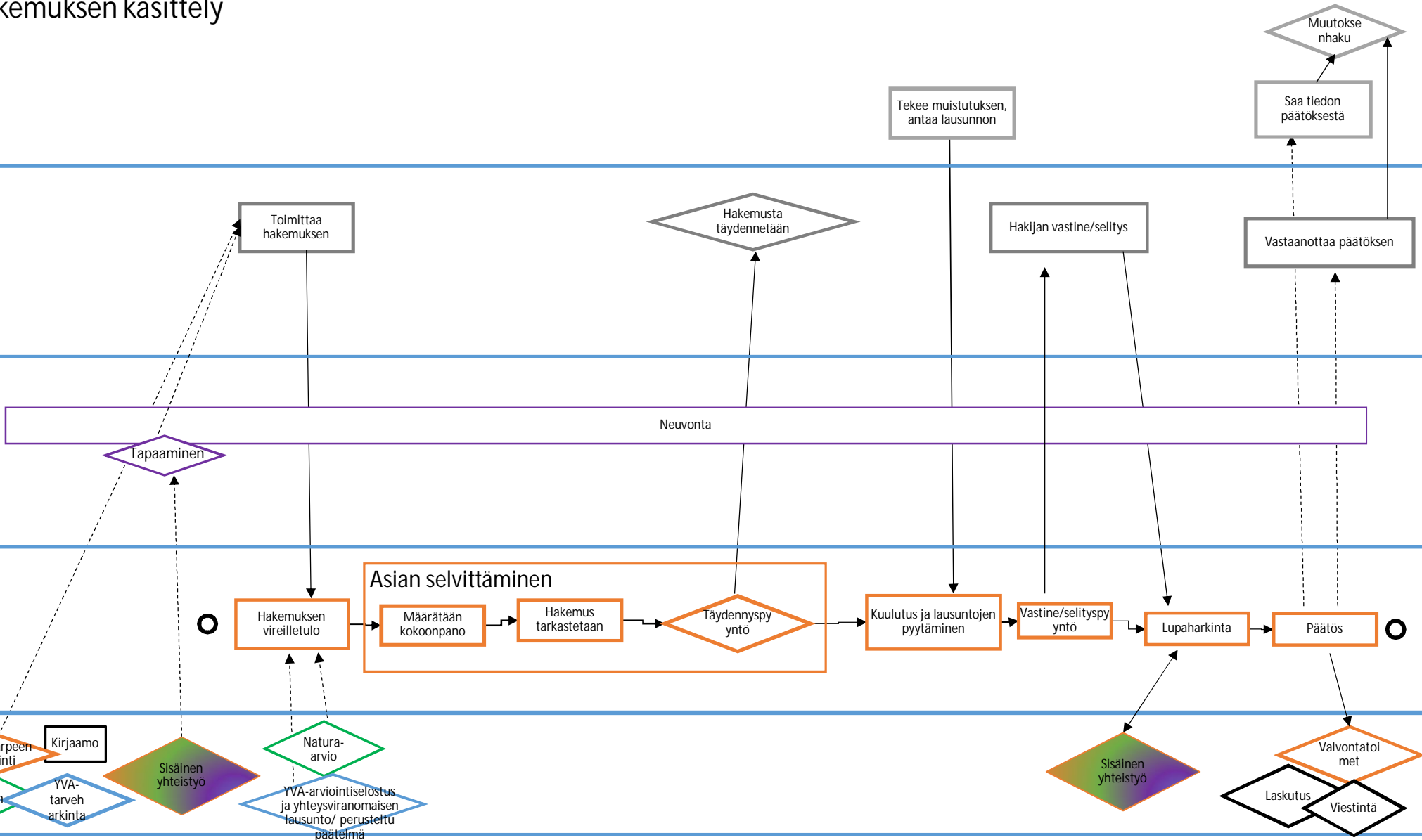
Asianosaiset, muut viranomaiset

Luvanhakija

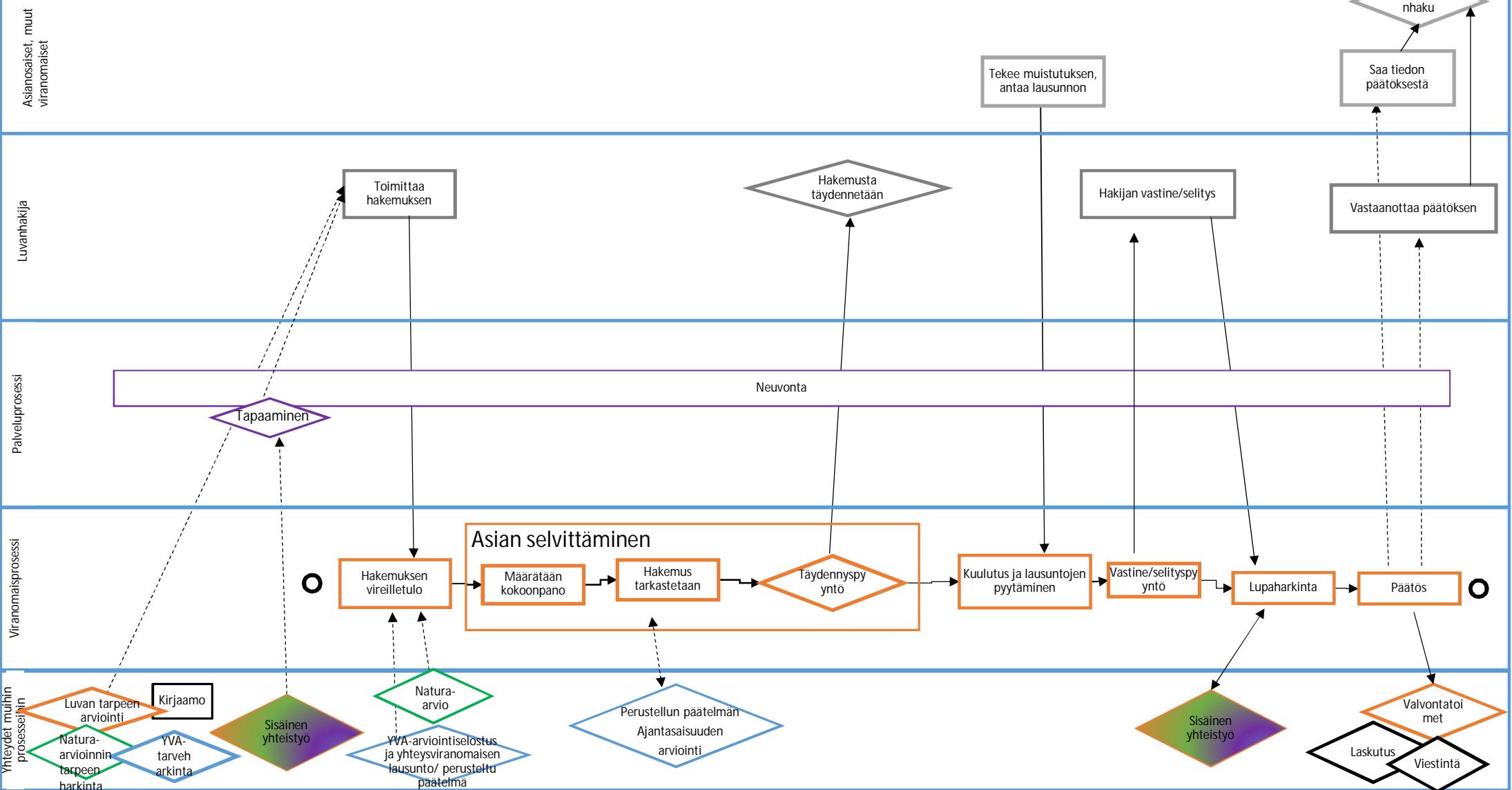
Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

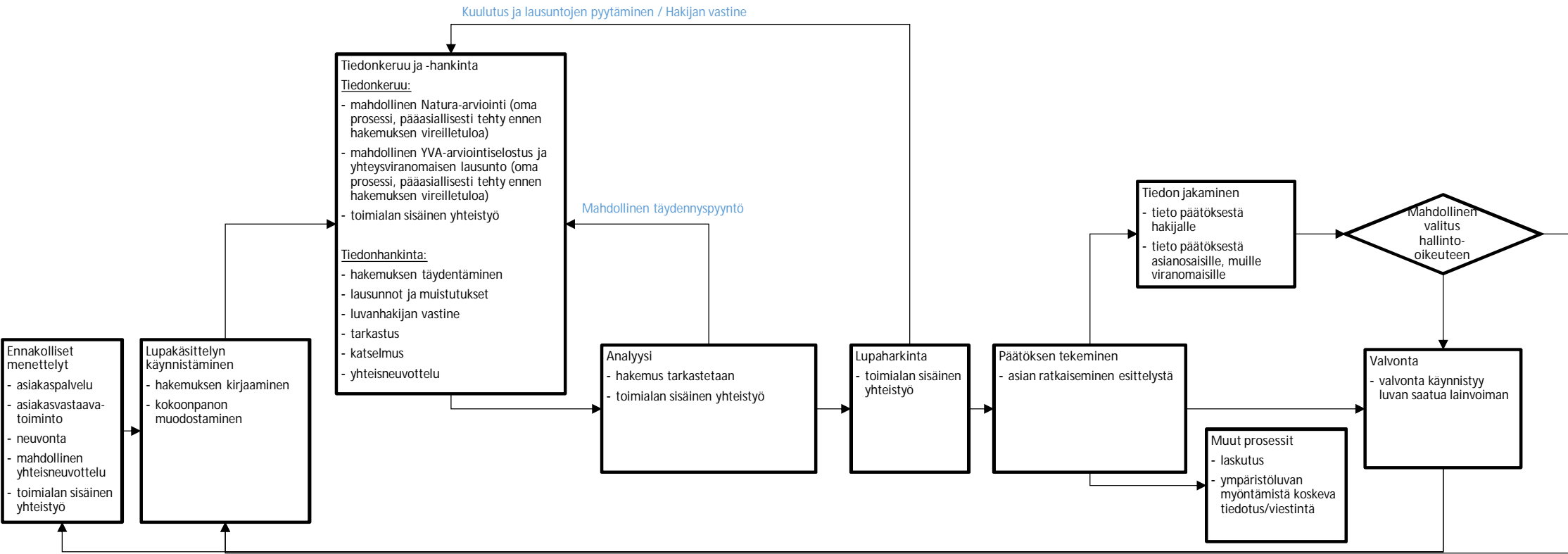
Yhteydet muihin prosesseihin

Lupahakemuksen käsittely, kun hankkeessa YVA-menettely

Lupahakemuksen käsittely, karkeistettu

Huomioita mahdollisesta valituksesta hallinto-oikeuteen: (luonnos)

- Hallinto-oikeus voi hylätä valitukset, jolloin päätös saa sellaisenaan lainvoiman > valvonta
- Hallinto-oikeus voi muuttaa lupamääräyksiä > valvonta
- Hallinto-oikeus voi kumota päätöksen ja palauttaa asia lupaviranomaisen uudelleenkäsiteltäväksi > lupakäsittely

Keskeiset vaiheet

- Asia tulee vireille hakemuksella, aloitteella tai Luovan omasta aloitteesta
- Asiaa käsittelevässä yhden tai useamman ratkaisijan kokoonpanossa on asian laadun edellyttämä oikeudellinen, tekninen ja luonnontieteellinen asiantuntemus (Viite: [Luova-lain 7 luku](#)). *Ehdotus Luovaan: asiantuntijatiimin jäsenet voivat antaa sisäisiä kirjallisia kannanottoja esimerkiksi luonnonsuojeluun tai valvontaan liittyen.*
- Tarkastetaan, että hakemuksessa on esitetty ympäristönsuojeluasetuksessa / asetuksessa vesitalousasioista vaaditut selvitykset ja pyydetään tarvittaessa täydennys (huom. [YSA:ssa ja VTA:ssa on viittaus LSL:in](#))
- Kuuleminen
- Sisäinen yhteistyö asian käsittelyssä kokoonpanon ulkopuolisen asiantuntijatiimin kanssa dokumentoidaan kirjallisesti
- Tarvittaessa järjestetään tapaaminen, yhteisneuvottelu tai tehdään tarkastus / laitoskäynti
- Hakijalle varataan tilaisuus antaa selitys / vastine sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun (Viite: [hallintolain 34 §](#))
- Päätös asiasta

Hyvät käytännöt

- Tarkistetaan menettelytavat valvontakohteen toiminnan loppuessa kuten luvan rauettamispäätöksen tekeminen ja jälkitarkkailuvaatimukset. Näissäkin esittelijänä voisi mahdollisesti toimia laitoksen vastuuvälvoja.
- Kokoonpanolla tulee olla riittävä asiantuntemus asian ratkaisemiseksi. Kokoonpano voi asian käsittelyn aikana eri vaiheissa pyytää kokoonpanon laajentamista esiin tulleiden asiantuntemustarpeiden täydentämiseksi.
- Hakemusasiakirjojen alkutarkastuksen tekee käsittelyyn nimetty kokoonpano sekä tarpeellisilta osin kyseisen toiminnan/laitoksen vastuuvälvoja, vaikka hän ei olisi mukana kokoonpanossa. Tarvittaessa pyydetään myös muiden Luovan asiantuntijoiden näkemyksiä (ensisijaisesti suullisesti)
- 39 a §: asiakkaan neuvonta. Ei oteta kantaa tuleviin ratkaisuihin. Voidaan tuoda myös esille, jos luvan myöntäminen näyttää epätodennäköiseltä (ja erityisesti tähän liittyviä heikkouksia ja epävarmuustekijöitä), mutta se ei sido ratkaisua.
- Lainsäädännön vastaiset hakemussuunnitelman yksityiskohdat tuodaan esille yhteisneuvotteluissa/tapaamisissa. Hakijan on helpompi muuttaa tarvittaessa hakemustaan, jos tietää epävarmuuden.
- Toimintamalleissa määritellään, ketkä missäkin tilanteessa hoitavat hakemuksia koskevia tietopyyntöjä ja antavat tietoa hakemuksen käsittelyvaiheista.

Epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

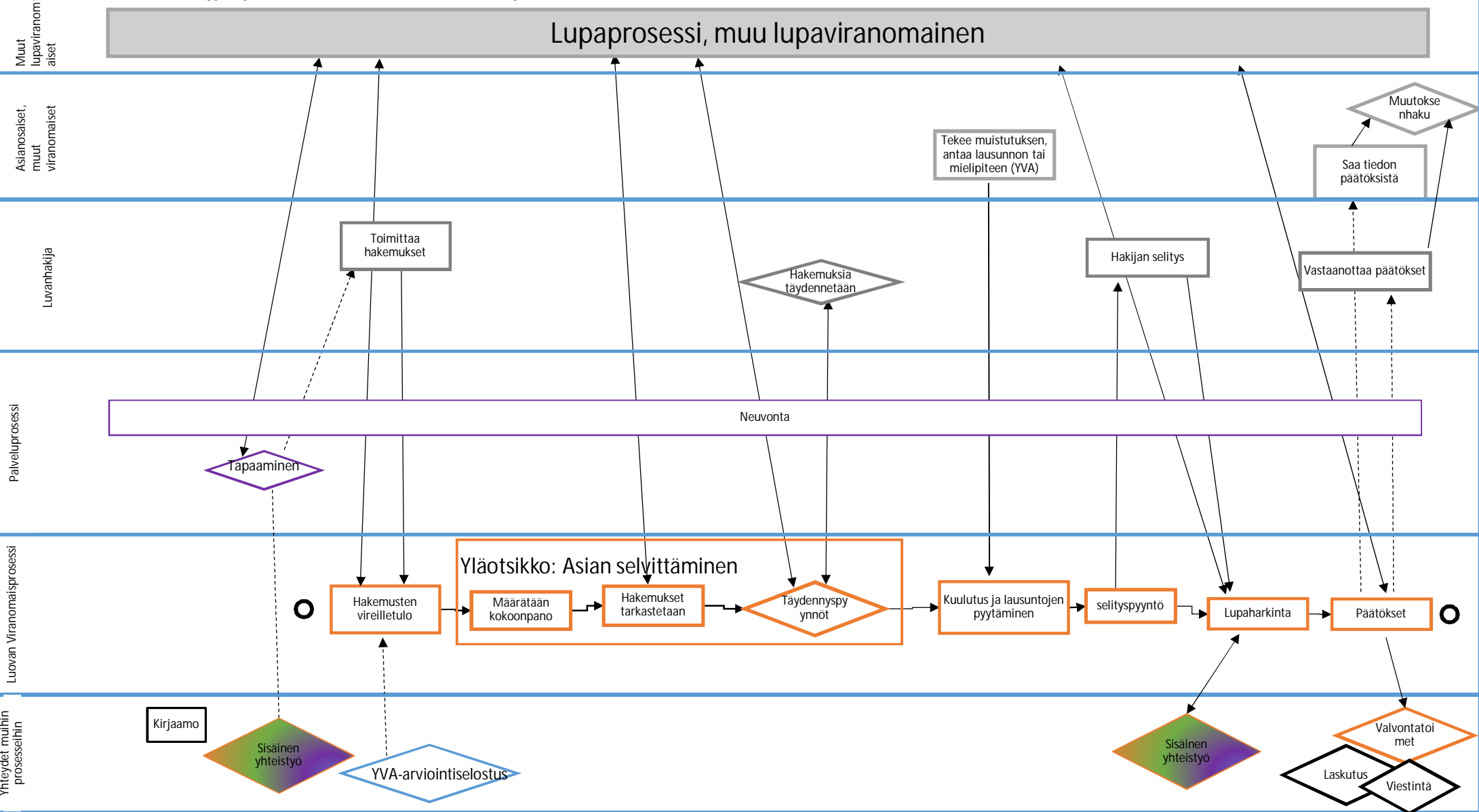
- Sähköisten järjestelmien tulee tukea asioiden sujuvaa käsittelyä
 - Koko lupaprosessi tulee voida toteuttaa yhdellä sähköisellä järjestelmällä, joka on yhteensopiva uspan kanssa
 - E-luvan ja YLVA:n tulee olla yhteensopivia, jotta tiedot asiakkaasta löytyvät helposti
- Tarpeen mukaan tietojärjestelmien ylläpito-oikeudet sekä maakuntiin että Luovaan, tietojärjestelmät eivät saa eriytyä
- Yhteistyö maakunnan kanssa erityisesti vesitalous- ja kalatalousasioissa
- Yhteistyö maakunnan kanssa tulva- ym. poikkeavissa hydrologisissa tilanteissa. Miten asiat tulevat vireille ja saadaan käsiteltyä riittävän nopeasti, kun vesitalousasiantuntemuksesta huomattava osa ja valtion vesitalouslupien hallinta siirtyy maakuntiin? Miten yhteistyö maakunnan kanssa toimii valtion hallinnoimien lupien toteuttamisessa poikkeuksellisissa hydrologisissa olosuhteissa, jolloin jonkin lupamääräyksen vastainen toiminta on väistämätöntä?
- Asian ratkaiseva kokoonpano on riippumaton, mutta sisäinen yhteistyö asiantuntijatiimin kanssa tulee huomioida prosessissa
- Käsittelykokoonpanoa tulee voida täydentää, jos käsittelyn kuluessa ilmenee tarve saada mukaan uudenlaista asiantuntemusta
- Valtakunnallisen yhtenäisyyden turvaaminen
 - Miten valtakunnalliset linjaukset muodostetaan? (Johto, sektoriryhmät)
 - Sektori- ja prosessikohtaiset aineistot kuten ohjeet, toimintatapakuvaukset, prosessikaaviot ja linjaukset
 - Ratkaisuvallan jakaantuminen
- Miten prosessi alkaa Luovan omasta aloitteesta vireille tulevissa prosesseissa?

Ympäristöllisten menettelyjen yhteensovittamisen prosessi

KUVAUS

- Luovan ja muun lupaviranomaisen (esim. Tukes, kunta) lupamenettelyn yhteensovittaminen
- Tilanne, jossa kunnan ympäristöluvan tai maa-ainesluvan ohessa haetaan myös *luonnonsuojelulain mukaista poikkeamislupaa laji- tai luontotyyppisuojelusta*
 - Mikäli hakija haluaa asian käsiteltävän yhdennetyssä lupamenettelyssä, kunta toimii tällöin yhteensovittavana viranomaisena
- Toteutettavat asiat
 - Yhteensovitetään eri viranomaisten lupamenettelyt, kun mukana on Luovan käsittelemä YSL:n tai VL:n mukainen lupahakemus (Luova yhteensovittava viranomainen)
 - LSL:n mukaisen poikkeuslupamenettelyn yhteensovittaminen, kun mukana on kunnan käsittelemä YSL:n tai VL:n mukainen lupahakemus (kunta yhteensovittava viranomainen, Luova käsittelee LSL:n mukaisen poikkeuslupahakemuksen)

Ympäristöllisten menettelyjen yhteensovittaminen, kun Luova on yhteensovittava viranomainen

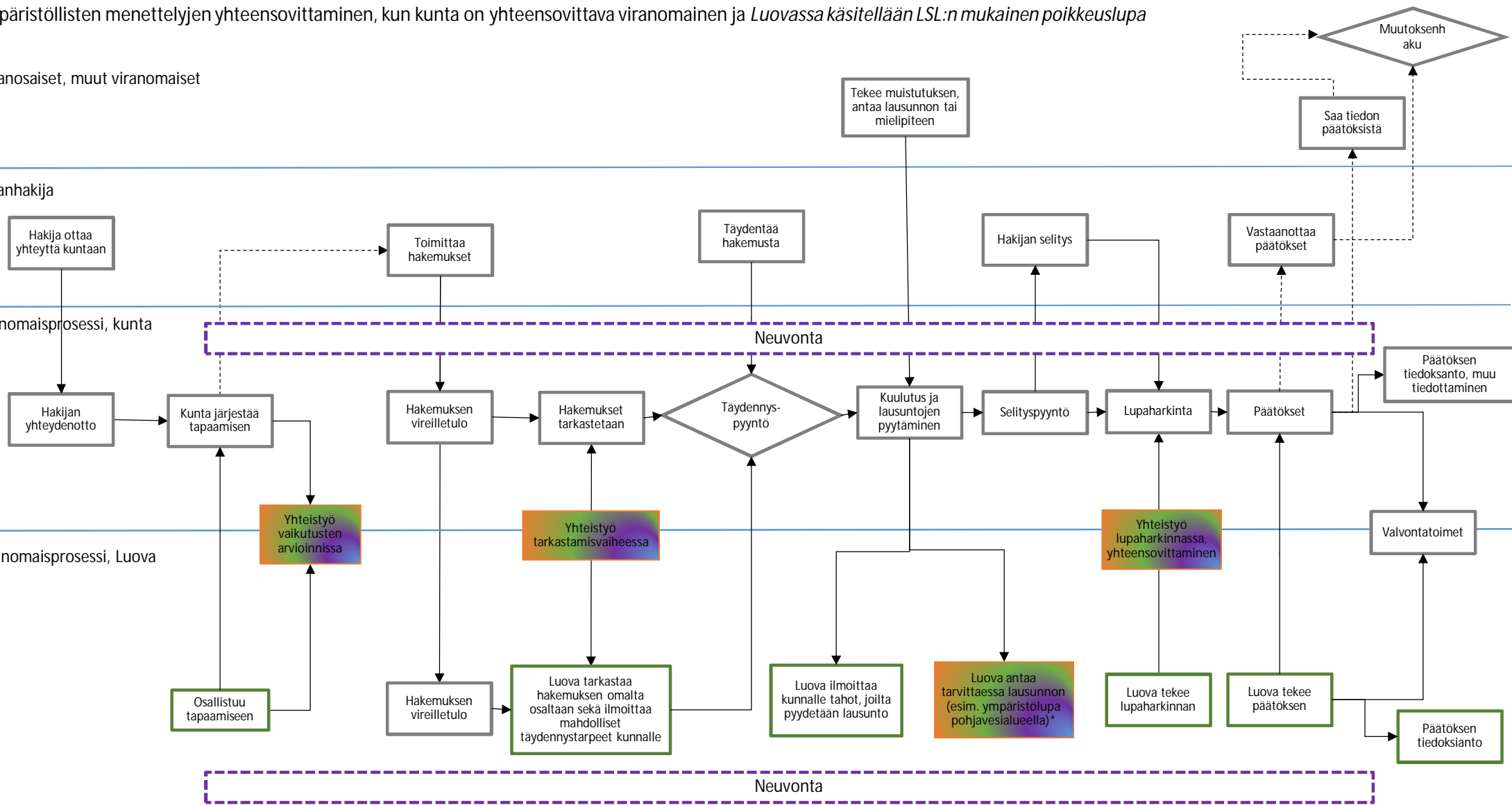
Ympäristöllisten menettelyjen yhteensovittaminen, kun kunta on yhteensovittava viranomainen ja Luovassa käsitellään LSL:n mukainen poikkeuslupa

Asianosaiset, muut viranomaiset

Luvanhakija

Viranomaisprosessi, kunta

Viranomaisprosessi, Luova

* Poikkeuslupan tarve voidaan joissain tapauksissa havaita vasta lausunтовaiheessa, tätä ei ole kuvattu tarkemmin

Keskeiset vaiheet, kun Luova on yhteensovittava viranomainen

- Hakija ottaa yhteyttä Luovaan ja toimittaa tiedot hankkeesta
- Vastuuhenkilö Luovassa järjestää tapaamisen yhteensovittavia lupia käsittelevien viranomaisten kanssa (kunta ja/tai Tukes) sekä hakijan kanssa
- Hakija pyytää yhteensovittamista kirjallisesti/sähköisesti (yhteensovittava viranomainen voi hakijan pyynnöstä myöhemmin keskeyttää yhteensovittamisen)
- asiat tulevat vireille hakemuksella sähköisesti. Lupahakemukset ovat erillisiä, mutta niillä voi olla yhteiset liitteet, joista kukin viranomainen voi käyttää tarvitsemiaan asioita.
- Luova määrittää tavoitteellisen käsittelyajan yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa
- Kukin lupaviranomainen tarkastaa hakemuksen omalta osaltaan
- Tarvittaessa jokainen viranomainen ilmoittaa täydennystarpeet omalta osaltaan. Luova toimittaa täydennyspyynnön hakijalle.
- Asia kuulutetaan ja pyydetään lausunnot hallintolain mukaisesti (edellyttää lakimuutosta)
- Luovan sisäiset näkökulmat tuotetaan ja dokumentoidaan kuten Luovan lupakäsittelyssä muutoinkin
- Varataan hakijalle tilaisuus tarvittaessa täydentää hakemustaan sekä antaa selitys
- Lupaharkinta jokaisessa viranomaisessa
- Annetaan päätökset samanaikaisesti
- Lupapäätöksistä tiedottamisen hoitaa toimivaltainen viranomainen

Keskeiset vaiheet, kun kunta on yhteensovittava viranomainen

- Kunnan toimintatavat yhdennetyssä lupamenettelyssä ovat vastaavat kuin Luovan toimintatavat ympäristöllisten menettelyjen yhteensovittamisen prosessikuvauksessa
- Seuraavassa on kuvattu prosessin keskeiset vaiheet Luovan ja erityisesti luonnonsuojelulain mukaisen poikkeusluvan kannalta:
- Luovassa asian *käsittelevät luonnonsuojelusektorin asiantuntija ja ratkaisija*
- Vastuuhenkilö kunnassa *järjestää tapaamisen yhteensovittavia lupia käsittelevien viranomaisten kanssa* (Luova ja/tai Tukes) sekä hakijan kanssa
 - *Poikkeusluvan tarpeen selvittäminen ja vaikutusten arviointi ovat prosessin keskeisiä ennakkollisia vaiheita, joissa tehdään tarvittaessa laajaa yhteistyötä muita lupia myöntävien viranomaisten kanssa*
 - *Kuntien ohjeistus ja neuvonta luonnonsuojelulain poikkeamistarpeen tunnistamisessa on tärkeää*
- Asiat tulevat kuhunkin toimivaltaiseen viranomaiseen vireille sähköisellä hakemuksella
- Lupahakemukset ovat erillisiä, mutta niillä voi olla yhteiset liitteet, *joista kukin viranomainen voi käyttää tarvitsemiaan asioita*
- Kunta määrittää tavoitteellisen käsittelyajan *yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa*
- Kukin viranomainen, myös Luova, *tarkastaa hakemuksen omalta osaltaan*
- Tarvittaessa jokainen viranomainen (myös Luova) *ilmoittaa täydennystarpeet* omalta osaltaan kunnalle. Kunta toimittaa täydennyspyynnön hakijalle.
- Hakija tarvittaessa täydentää hakemustaan
- Kukin viranomainen, myös Luova, *tarkastaa täydennyksen riittävyyden omalta osaltaan (tarvittaessa uusi täydennyspyyntö)*
- Varataan hakijalle tilaisuus antaa vastine/selitys
- Varataan hakijalle tilaisuus tarvittaessa täydentää hakemustaan sekä antaa selitys
- *Lupaharkinta jokaisessa viranomaisessa, myös Luovassa*
- *Päätökset annetaan samanaikaisesti*, lupapäätöksistä tiedottamisen hoitaa kunta
- Muutoksenhaku kunkin substanssilain mukaisesti

Hyvät käytännöt

- Ennakkotapaaminen, jossa hakija esittelee hankkeen kaikille viranomaisille
- Sujuva yhteistyö muiden viranomaisten kanssa
- Helppokäyttöiset sähköiset yhteydet tapaamisten järjestämiseen
- Onnistuminen on kiinni hyvin toimivasta sähköisestä alustasta, jossa kaikki viranomaiset voivat toimia.
- Lupahakemukset tulisi voida toimittaa niin, että kaikille viranomaisille yhteinenkin tieto esitetään vain yhdessä paikassa

Prosessiin liittyvät epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

Epävarmuudet

- Sähköisten järjestelmien ja digitaalisen työympäristön tulee mahdollistaa eri viranomaisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen (Luvat ja valvonta – kärkihankkeen eteneminen sille asetetussa aikataulussa).
- Aikataulujen yhteensovittamisessa voi olla haasteita à yhteensovittettavien lupamenettelyjen kulku ei välttämättä nopeudu

Tarpeet jatkotoimenpiteille

- Tarvitaan projektinhallintatyökalu yhden luukun palvelun toteutumiseksi.
- Sähköisten järjestelmien yhteiskäytön mahdollistaminen

REKISTERÖINTI- JA ILMOITUSASIOIDEN KÄSITTELYN PROSESSIRYHMÄ

PROSESSIRYHMÄN KUVAUS

- Rekisteröinti- ja ilmoitusasioihin liittyvät prosessit
- Toteutettavat prosessit
 - Ilmoitusten käsittely
 - Rekisteröintiasioiden käsittely

I Ilmoitusten käsittelyn prosessi

KUVAUS

- Käsitellään hakijan jättämä ilmoitus ilmoituksenvaraisesta toiminnasta. Tehdään päätös. Päätöksestä voi seurata valvontatoimia.
- Asia voi tulla myös vireille hallintopakkopäätöksestä.
- Toteutettavat asiat:
 - Yleinen ilmoitusmenettely (YSL 10 a luku)
 - Luovassa käsitellään ilmoitus koskien tietynlaisia (YSL liite 4, 2b ja 3) kemikaalivarastoja sekä koneellista kullankaivuuta sekä sotilaskäyttöön tarkoitettua toimintaa.
 - Kertaluonteista toimintaa koskeva ilmoitusmenettely (YSL 12 luku):
 - Meluilmoitusten käsittely ja päätökset (118 § Melua ja ääntä aiheuttava tilapäinen toiminta)
 - Koeluonteista toimintaa koskevien ilmoitusten käsittely (119 §)
 - Ilmoitus toiminnasta rekisteröintiä varten (YSL 11 luku)
 - MARA-ilmoitusten käsittely ja rekisteröinti
 - PIMA-ilmoitusten käsittely
 - Vesilain mukaisten ilmoitusten käsittely (ruoppaus, ojitus, vedenotto, muut)
 - Kansainvälisen jätteensiirtoilmoituksen käsittely (ja hyväksyminen) (SYKEstä siirtyvä)
 - Muut ympäristönsuojelulain mukaiset ilmoitukset
 - Etelämantereen ympäristönsuojelulain mukainen lupa (ja sen valvonta)
 - PIC-asetuksen mukaiset kemikaalivienti-ilmoitukset (SYKEstä siirtyvä)

Ilmoituksen käsittely

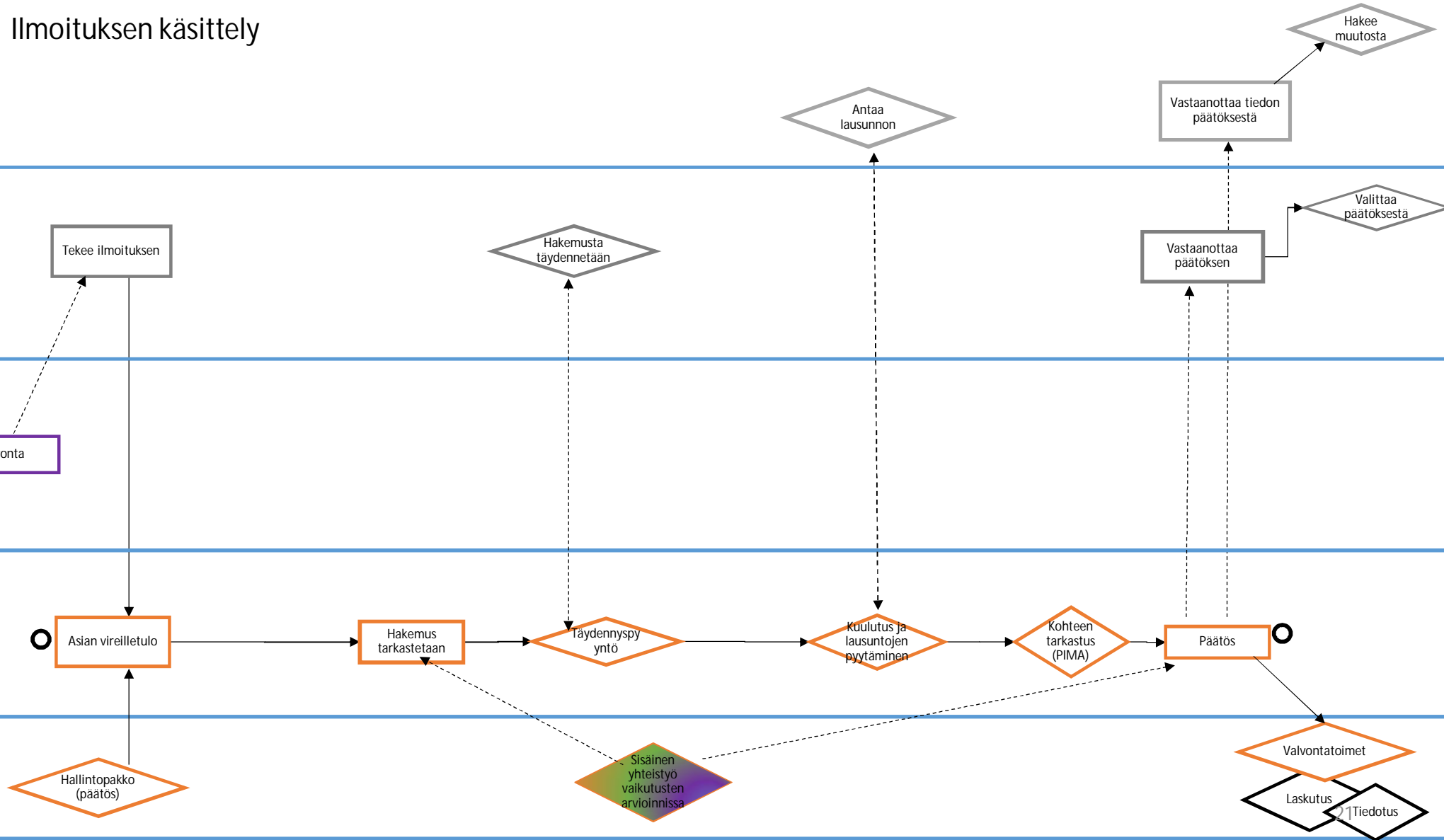
Asianosaiset, muut viranomaiset

Ilmoituksen tekijä

Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

Yhteydet muihin prosesseihin

PIMA-kunnostustyön päättäminen

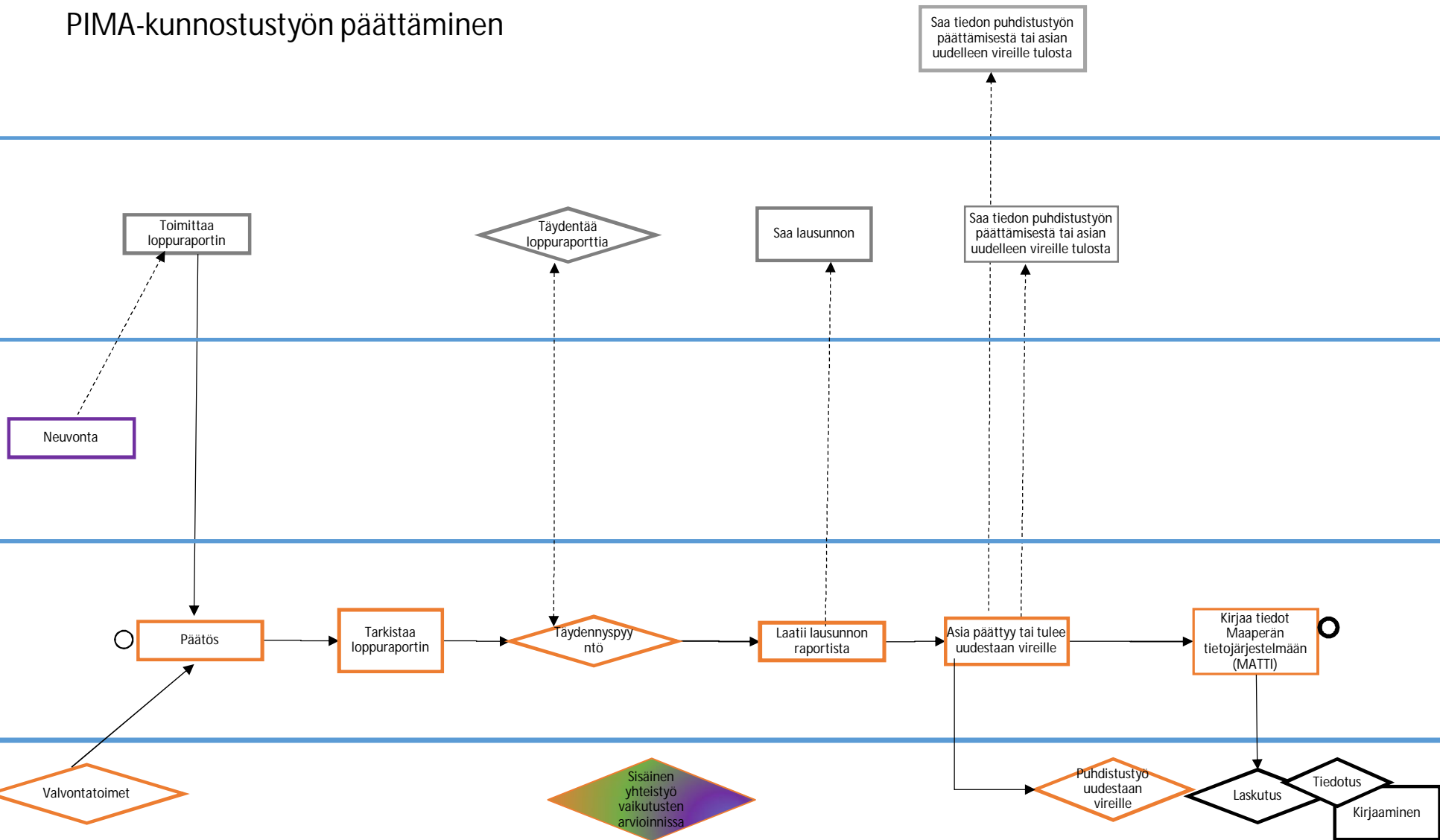
Asianosaiset, muut viranomaiset

Ilmoituksen tekijä

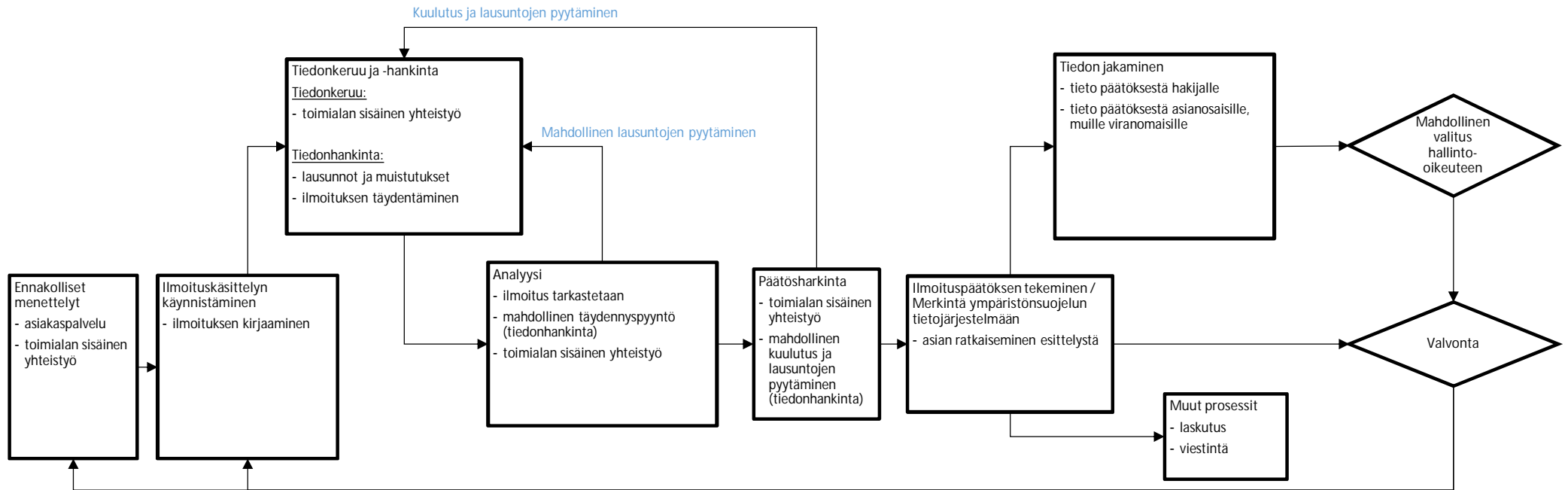
Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

Yhteydet muihin prosesseihin

Ilmoitusten käsittely, karkeistettu

Huomioita ilmoitusmenettelystä

- Yllä kuvattuna ilmoitusmenettelyn perusprosessi, yksittäisten ilmoitusmenettelyiden tarkemmat kuvaukset kuvausväleillä
- Osassa ilmoituksista käsittelyaikaa tai täydennysmahdollisuuksia rajattu
- Ilmoituspäätökset valituskelpoisia
- Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään lisättävät ilmoitukset eivät ole valituskelpoisia

Keskeiset vaiheet

- Ilmoitus tarkistetaan ja mahdollisuuksien mukaan esivalmistellaan kootusti
- Asiantuntijalle käsittelyyn esivalmisteltu ilmoitus
- Yhteistyö mm. pohjavesi- ja luonnonsuojeluasiantuntijoiden kanssa hakemuksen tarkistamisvaiheessa sekä päätöksen laatimisvaiheessa
- *Ehdotus Luovaan: Laajoissa ilmoituksenkäsittelyasioissa voidaan koota asiantuntijatiimi.*
- Erikoisasiantuntijoiden asiantuntemusta voidaan tarvita asian selvittämisessä.

Hyvät käytännöt

- Joitain ilmoituksia voidaan esivalmistella kootusti. Esivalmistelusta lähetetään automaattinen vastaus + tieto kuntaan, josta voi tulla lisätietoa.
- Lomakkeita löytyy Suomi.fi -palvelusta (mm. ruoppausilmoituslomake)
- Osalla ilmoituksista voi ilmoitustyypeittäin olla pysyvästi nimetyt käsittelijät (esim. YSL 118 §, meluilmoitukset)
- Osan ympäristönsuojelulain mukaisten ilmoituksista tehtävistä päätöksistä voi esitellä laitoksen vastuuvälvoja (esim. YSL 123 §, poikkeuksellisia tilanteita koskevat ilmoitukset).
- Työjärjestyksessä määritellään tarkempi työnjako ilmoitusten käsittelyssä niin, että käsittely on mahdollisimman joutuisaa.
- Luonnonsuojelu- tai pohjavesiasiantuntija esim. PIMA-ilmoituksen käsittelyyn liittyvälle kohteen tarkastukselle
- Erikoistasiantuntijoiden asiantuntemuksen hyödyntäminen (esim. meluilmoitusten käsittely)
- Harvalukuisten ilmoitusasioiden keskittäminen Luovan tiettyyn toimipaikkaan
- Luovassa vastuuvälvoja voi mahdollisesti olla mukana koetoimintailmoitusten käsittelyssä.
- Tietty asiantuntijaryhmä hoitaa tietyt ilmoitukset (esim. pima, melu, KV-jätesieroilmoitukset,...)
- *Ehdotukset Luovaan*
 - *Laitoksen vastuuvälvoja esittelee valvomansa laitoksen toimintaa koskevat ilmoitukset tai on ainakin mukana päätöksenteossa.*
 - *Tarvittaessa nimetään asiantuntijatiimi (esim. laajat PIMA-asiat)*

Prosessiin liittyvät epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

Tarpeet jatkotoimenpiteille

- Selvitetään, mitä ilmoitusasioita voidaan esivalmistella kootusti (vrt. nykyinen ruoppausilmoitusten esikäsittely)
- PIMA-ilmoitusten käsittely: MATTI-järjestelmän sisällyttäminen YLVAan
- Ilmoitusten käsittelyaika rajattu. Tulisi olla mahdollisuus palauttaa ilmoitus täydentämistä varten, ja käynnistää menettely kokonaan uudestaan täydennetyillä asiakirjoilla.
- Siirtyminen e-ilmoituksiin
- Automatisoinnin kehittämien
- Vesilain mukaisten ojitusilmoitusten käsittelyssä otetaan huomioon Suo-OHKE –hankkeessa vuonna 2018 kehitetty toimintamalli kunnostusojituksen suunnitteluun suojelusoiden läheisyydessä.
- Ilmoituksia koskeviin päätöksiin tehdään mallit ilmoitustyypeittäin.

Rekisteriasioiden käsittelyn prosessi

KUVAUS

- Rekisteröintiä hakeva asiakas toimittaa hakemuksen/ilmoituksen rekisteriin Luovaan. Hakemus käsitellään, tarvittaessa täydennetään ja siitä tehdään päätös. Rekisteröinti päivitetään määräajoin.
- Toteutettavat asiat:
 - Jätehuoltorekisteri-ilmoituksen käsittely
 - Tuottajarekisteri-ilmoituksen käsittely
 - Ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään liittymistä koskevat rekisteröimismenettelyt (ns. EMAS-rekisteröinti) (SYKEstä siirtyvä)

Rekisteröintiasioiden käsittely

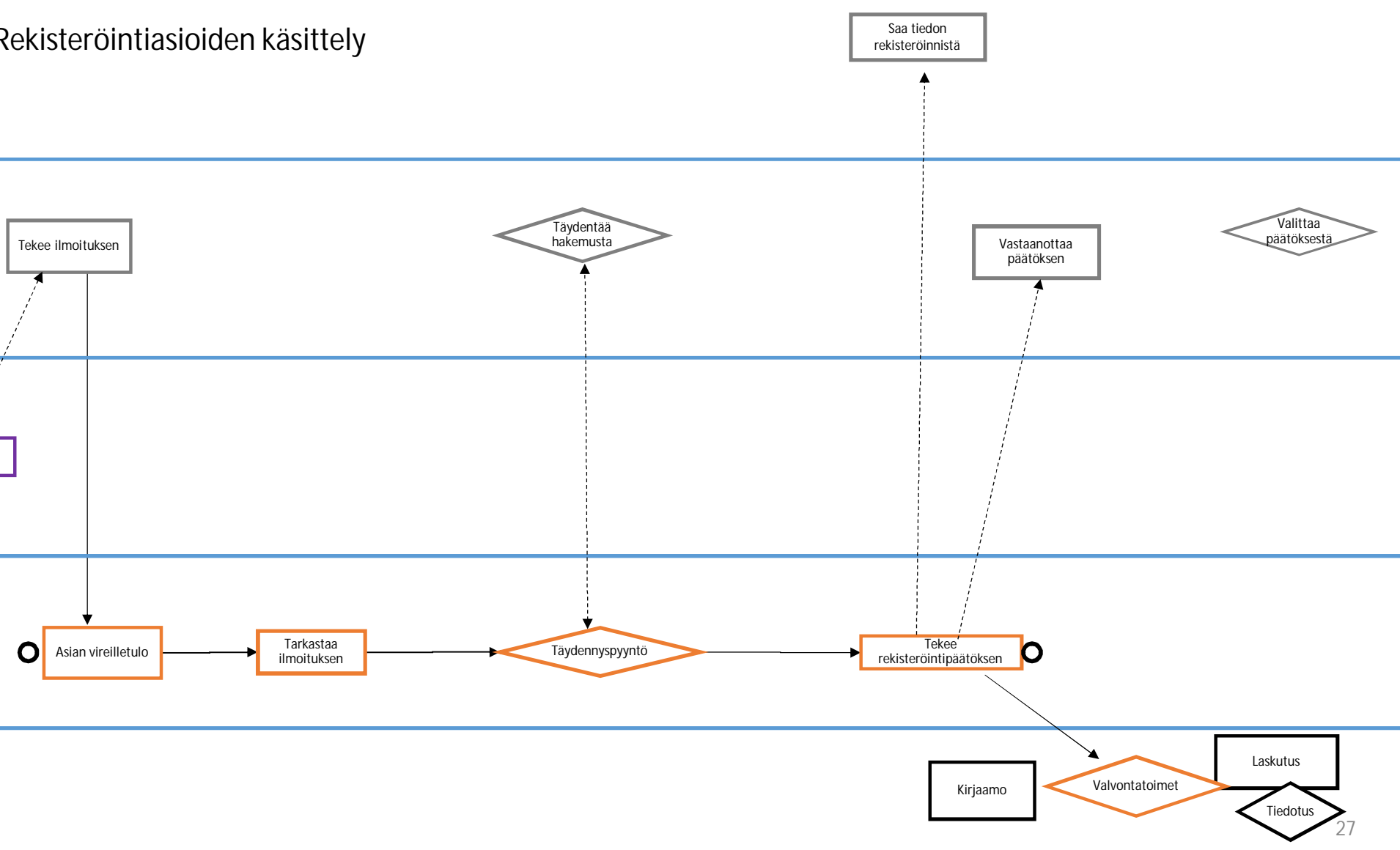
Muut viranomaiset
(kunta ja ELY)

Ilmoituksen tekijä

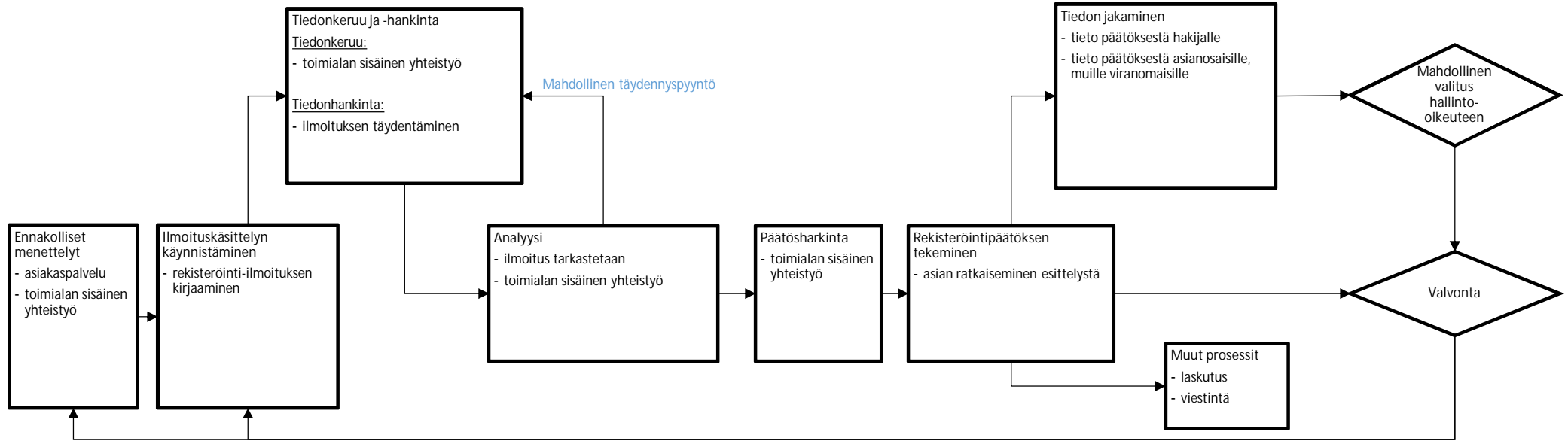
Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

Yhteydet muihin prosesseihin

rekisteröinti, karkeistettu

Huomioita rekisteröintimenettelystä

- Yllä kuvattuna ilmoitusmenettelyn perusprosessi, yksittäisten ilmoitusmenettelyiden tarkemmat kuvaukset kuvausvälilehdillä
- Osassa ilmoituksista käsittelyaikaa tai täydennysmahdollisuuksia rajattu
- Ilmoituspäätökset valituskelpoisia
- Ympäristösuojelun tietojärjestelmään lisättävät ilmoitukset eivät ole valituskelpoisia

Keskeiset vaiheet

- Aloite rekisteröitymisestä voi tulla asiakkaalta tai Luovan sisältä (esim. tarkastuksella tunnistetaan tarve tehdä hakemus jätehuoltorekisteriin)
- Ilmoitus tarkistetaan ja mahdollisuuksien mukaan esivalmistellaan kootusti
 - Esim. täydentämistarpeiden tunnistaminen
- Asiantuntijalle käsittelyyn esivalmisteltu rekisteröinti-ilmoitus
- Tarvittaessa pyydetään täydennystä rekisteröinti-ilmoitukseen
- Tehdään päätös

Hyvät käytännöt ja kehittämisehdotukset

- Rekisteröintiä vaativista toiminnoista tiedottaminen
- Jätehuoltorekisteriin kuuluvien toimijoiden huomioiminen esim. jätteenkäsittelylaitosten tarkastuksilla (varmistetaan käyttävätkö laitokset jätteidensä kuljettamiseen jätehuoltorekisteriin kuuluvia kuljettajia ja vastaanottavatko ne sellaisilta jätteitä)
- Tietty asiantuntijaryhmä hoitaa rekisteröinnit, tarvittaessa erikoistuen tiettyihin toimialoihin.
- Rekisteröinti-ilmoitusten käsittelyssä voidaan hyödyntää koottua esivalmistelua.
- Rekisteröinnit pyritään automatisoimaan mahdollisimman pitkälle. Rekisteröinti-ilmoitukset tehdään ilmoituksen tekemistä ohjaavaan sähköiseen järjestelmään, joka tuottaa määrämuotoisen päätöksen.
- Rekisteröintiasiat hoidetaan tavoiteaikataulussa Luovassa.
- Osa rekisteröintiasioista voidaan toteuttaa keskitetysti niiden vähälukuisuuden vuoksi.
- Rekisteröitävien toimijoiden valvonta voi olla kampanjamuotoista (esim. jätteenkuljettajat) ja sitä voidaan tehdä yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa

Prosessiin liittyvät epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

Epävarmuudet:

- Aiemmin ympäristöluvan saaneiden siirtyminen rekisteröintiin; onko tarpeeksi selkeä; valvonnan rooli?

Tarpeet jatkotoimenpiteille:

- Oma toimintamalli rekisteröityjen toimintojen valvontaan. Hyödynnetään esim. kampanjamaista valvontaa.
- Rekisteröinti-ilmoitukset suoraan ilmoituksen tekemistä ohjaavaan sähköiseen järjestelmään, joka tuottaa määrämuotoisen päätöksen.

Tarkkailusuunnitelman käsittely

KUVAUS

- Tarkkailupäätös: Lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintipäätöksessä annetaan tarpeelliset määräykset toiminnan, päästöjen ja vaikutusten tarkkailusta. Luvassa voidaan määrätä toiminnanharjoittaja esittämään seurannan ja tarkkailun tai yhteistarkkailun järjestämisestä erillinen suunnitelma lupa- ja valvontaviranomaisen (Luova) ja/tai kalatalousviranomaisen (maakunta) hyväksyttäväksi. (YSL 62-64 §, VL 2: 14 §, JL 120 §). Ensisijaisesti käsitellään osana lupahakemusta.
- Yhteistarkkailupäätös: Lupa- ja valvontaviranomainen voi tarvittaessa luvassa määrätä useat luvanhaltijat yhdessä tarkkailemaan toimintojensa vaikutusta (yhteistarkkailu) tai hyväksyä toiminnan tarkkailemiseksi osallistumisen alueella tehtävään seurantaan. Yhteistarkkailu voi koskea ympäristönsuojelulakiin ja vesilakiin perustuvaa tarkkailua.
- Toteutettavat asiat:
 - Tarkkailusuunnitelmien ja -ohjelmien hyväksyminen ja muuttaminen (YSL:n, VL:n, JL:n; LSL:n).
 - Yhteistarkkailupäätökset (vesistöjen, ilmanlaadun)
 - Luvassa määrättyjen suunnitelmien ja selvitysten hyväksyminen (muut kuin tarkkailua koskevat)?
 - Satamien jätehuoltosuunnitelmien hyväksyminen (ympäristöluvan yhteydessä)
- Osaprosessit:
 - Lupa/ilmoitus/rekisteröintimenettely
 - Tarkkailusuunnitelmaehdotuksen saapuminen ja tarkastaminen
 - (Kuulemismenettely)
 - (Yhteis)Tarkkailupäätöksen valmistelu ja ratkaiseminen
 - Päätöksen julkipano ja kuuluttaminen
 - Laskutus
 - Seuranta

Tarkkailusuunnitelman hyväksyminen

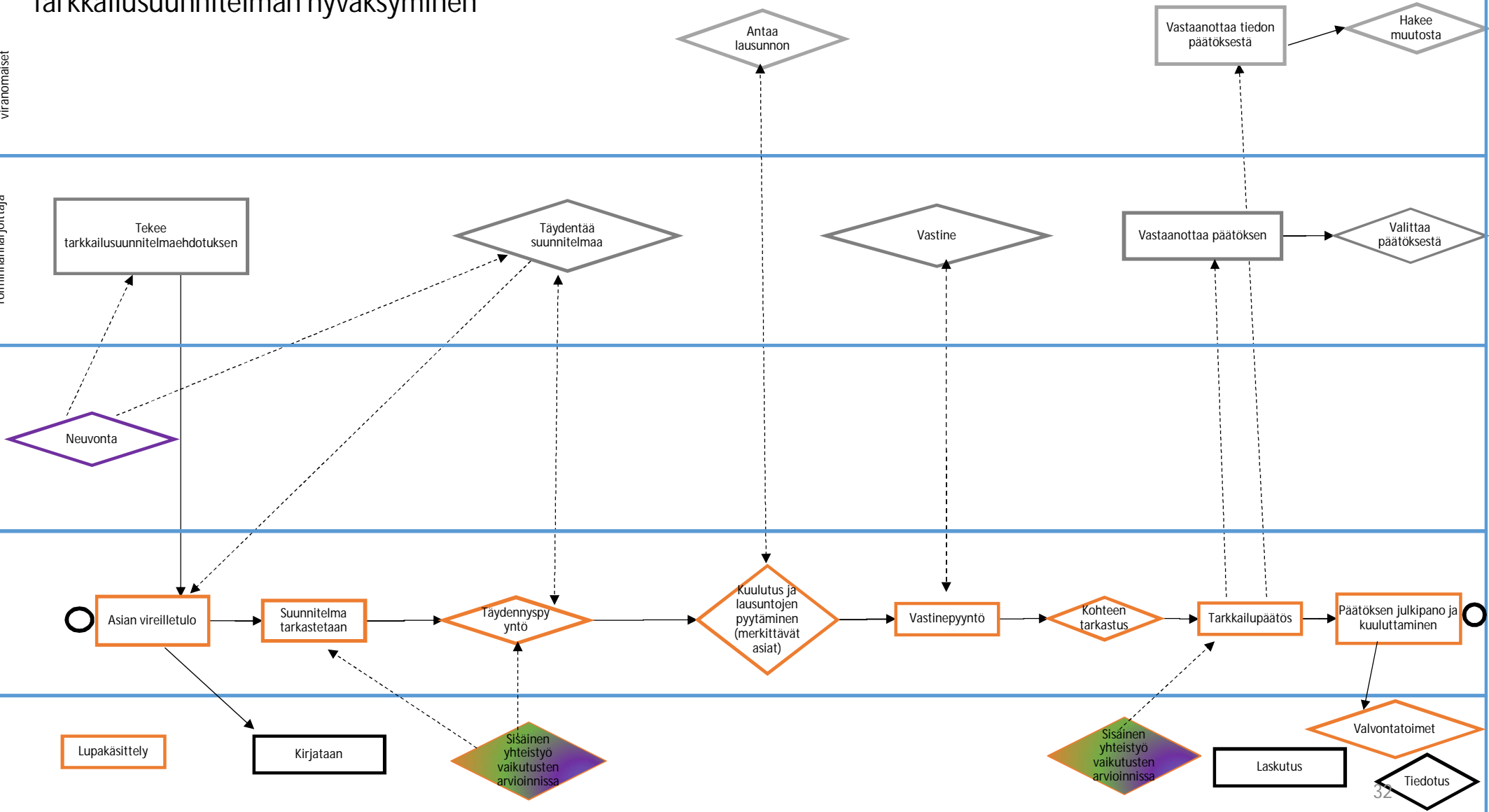
Asianosaiset, muut viranomaiset

Toiminnanharjoittaja

Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

Yhteydet muihin prosesseihin

Yhteistarkkailusuunnitelman hyväksyminen:
 Vesistöjen yhteistarkkailupäätökset
 Ilmanlaadun yhteistarkkailupäätökset

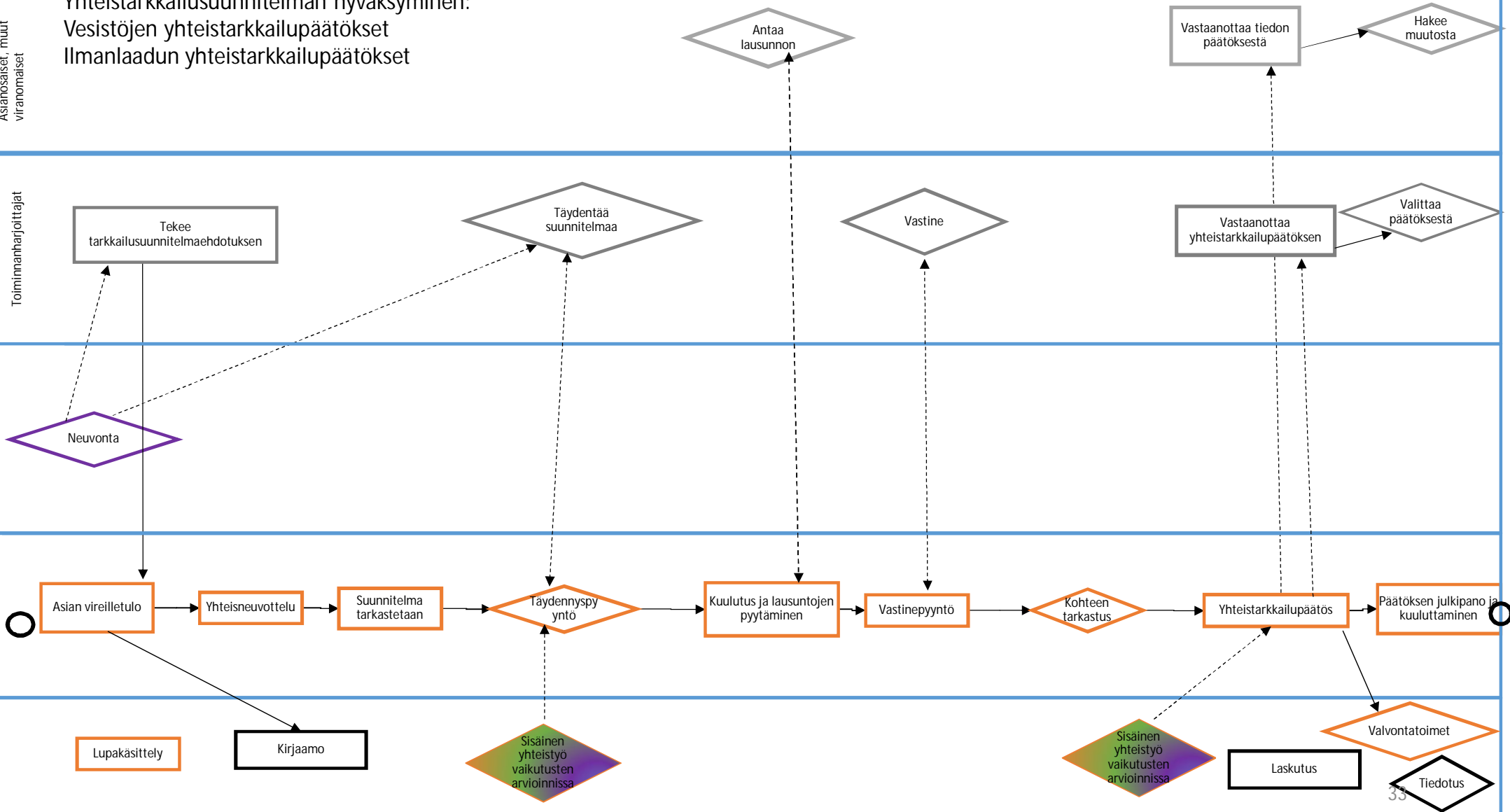
Asiansaajat, muut viranomaiset

Toimimanhjoittajat

Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

Yhteydet muihin prosesseihin

Tarkkailumääräysten muuttaminen

Valvontaviranomainen, yleisiä etua valvova viranomais- ja kunta, haittaa karsiva asianosainen, rekisteröity yhdistys/säätiö

Toiminnanharjoittaja

Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

Yhteydet muihin prosesseihin

Tekee vaatimuksen tarkkailusuunnitelman muuttamisesta

Tekee ehdotuksen tarkkailusuunnitelman/määräysten muuttamisesta

Täydentää suunnitelmaa

Antaa lausunnon

Vastaanottaa tiedon päätöksestä

Hakee muutosta

Neuvonta

Vastine

Vastaanottaa päätöksen

Valittaa päätöksestä

Asian vireilletulo

Vaatus tarkastetaan

Täydennyspyyntö

Kuulutus ja lausuntojen pyytäminen (merkittävät asiat)

Vastinepyyntö

Kohteen tarkastus

Tarkkailupäätös

Päätöksen julkipano ja kuuluttaminen

Lupakäsittely

Kirjaamo

Sisäinen yhteistyö vaikutusten arvioinnissa

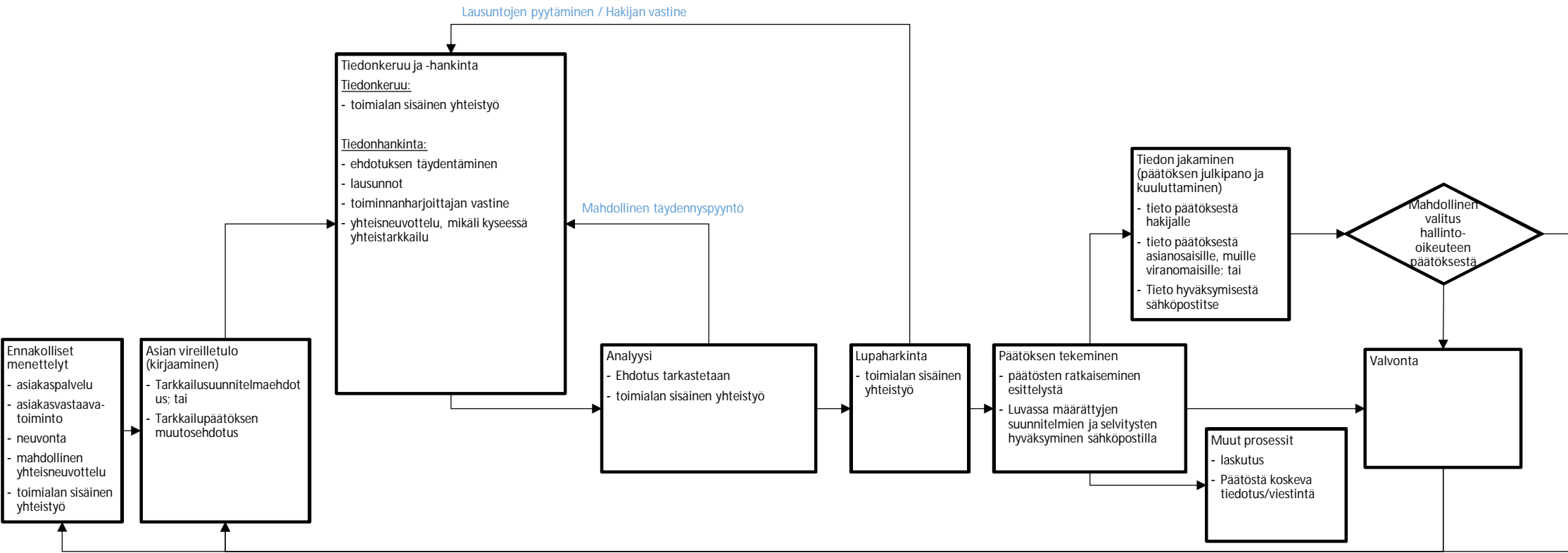
Sisäinen yhteistyö vaikutusten arvioinnissa

Laskutus

Valvontatoimet

Tiedotus

Tarkkailusuunnitelman käsittely, karkeistettu

Huomioita vireilletulosta: (luonnos)

- Muutosta koskeva päätös voidaan tehdä päätöksen tehneen viranomaisen omasta aloitteesta tai luvanhaltijan, valvontaviranomaisen (Luova tai kalatalousviranomaisen, eli maakunta), yleistä etua valvovan viranomaisen, kunnan, haittaa kärsivän asianosaisen tai rekisteröidyn yhdistyksen tai säätiön vaatimuksesta

Huomioita mahdollisesta valituksesta hallinto-oikeuteen: (luonnos)

- Hallinto-oikeus voi hylätä valitukset, jolloin päätös saa sellaisenaan lainvoiman > valvonta
- Hallinto-oikeus voi muuttaa päätöksen määräyksiä > valvonta
- Hallinto-oikeus voi kumota päätöksen ja palauttaa asia lupaviranomaisen uudelleenkäsiteltäväksi > lupakäsittely

Keskeiset vaiheet

- Tarkkailusuunnitelma hyväksytään lähtökohtaisesti lupapäätöksen yhteydessä.
- Mahdolliset muutokset tarkkailusuunnitelmaan tehdään sujuvasti.
- Tarkkailusuunnitelmien hyväksymisprosessissa asiantuntemuksen varmistaminen on tärkeää.
- Vastuuvalvoja voi ottaa kantaa tarkkailusuunnitelman sisältöön.
 - *Ehdotus Luovaan: Vastuuvalvoja voisi esitellä tarkkailusuunnitelman kokoonpanolle tai olla asiantuntijatiimissä ottamassa kantaa tarkkailuun.*
- Tarkkailusuunnitelmien käsittelyssä huomioidaan asian laajuus. Osan voi kuitata sähköpostilla, osa ratkaistaan esittelystä.

Hyvät käytännöt ja kehittämissuositukset

- Hyväksytään jatkossa lupapäätöksen yhteydessä, joskin tarkennuksia voi tulla valvonnan yhteydessä
- Luodaan yhtenäinen toimintatapa tarkkailusuunnitelmien muuttamiselle
- Ei tarvita enää nopeuttamisprosessia, jos valvoja on mukana luvankäsittelyprosessissa
- Muutokset voidaan hyväksyä valvojan toimesta, jos erikseen mainitaan
- Laajoissa hankkeissa voi olla helpompi, että suunnitelman voi suunnitella jo aiemmin, valvojalle rooli, että voi antaa täsmentäviä ohjeita
- Tarkkailusuunnitelmien käsittelyssä huomioidaan asian laajuus. Osan voi kuitata sähköpostilla, osa ratkaistaan esittelystä.
- Erillisen tarkkailusuunnitelmapäätöksen esittelijä on tarvittaessa yhteydessä lupapäätöksen tehneeseen kokoonpanoon.

Prosessiin liittyvät epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

Epävarmuudet

- Jatkossa suunnitelmat hyväksyttävä lupahakemuksen yhteydessä. Miten tämä vaikuttaa kuulemismenettelyyn, tuleeko siitä liian kevyt tai raskas?
- Vaikutustarkkailut yms. on niitä, jotka kiinnostavat asianosaisia, joten kuulemismenettely ei saa olla liian kevyt.
- Aiheuttaako lainsäädäntö esteitä kevyemmälle menettelylle?

Tarpeet jatkotoimenpiteille

- Toimintatavat yhteistarkkailusuunnitelmien hyväksymiseen Luovassa

Lupa-, ilmoitus- tai rekisteröintipäätöksestä tehdystä muutoksenhausta annettava lausunto/vastine

SANALLINEN PROSESSI KUVAUS

- Luovan tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitusviranomaisen pyytää Luovalta lausunnon.
- Nykyisin lausunto pyydetään lupapäätöksen tekijältä (valtion luvittamissa ympäristö- ja vesilupa-asioissa AVI). Joissain tilanteissa voidaan pyytää myös asiantuntijalausunto muulta taholta (ELY-keskukselta). Kun valituksen alla on luonnonsuojelun poikkeuslupapäätös, jonka on myöntänyt ELY-keskus, annetaan valitusviranomaiselle yksi lausunto. Raportin laatimishetkellä esityksenä on, että Luova antaisi samasta muutoksenhakuasiasta vain yhden lausunnon. Prosessi riippuu kuitenkin mm. perustuslakivaliokunnan antamasta lausunnosta MAKU II -lakipakettiin.
- Vielä ei ole selvää, onko Luovan antamaan lausuntoon mahdollista yhteensovittaa sekä päätöksistä vastuussa olevien esittelijöiden ja ratkaisijoiden että Luovan muiden asiantuntijoiden/asiantuntijatiiminnäkemykset, ja miten.
- Yksi mahdollisuus saada lausunnossa esiin muidenkin asiantuntijoiden kuin ratkaisukokoonpanon kanta valituksenalaiseen lupapäätökseen, on, että valitusviranomaisen kohdentaa lausuntopyynnön myös valituksen käsittelyn kannalta keskeisen yksikön/sektorin kuten luonnonsuojelun asiantuntijoille. Tällöin Luovan antamaan lausuntoon sisältyisi sekä ratkaisun tehneen kokoonpanon että kokoonpanon ulkopuolisen sektorin asiantuntijan näkemykset. Nyt odotetaan PeVL:n lausuntoa MAKU II -pakettiin, joten tarkkaa kuvausta ei ole perusteltua tehdä ennen sitä. On kuitenkin ajateltu, että useampaa lausuntoa ei Luovasta lähde. Tämä teksti on vielä luonnos, joka käsitellään luvat ja valvonta -projektiryhmän kokouksessa.
- Epävarmuustekijät ja tarpeet jatkotoimenpiteille
 - Tavoitteena, ettei Luovasta lähde sisällöltään vastakkaisia lausuntoja.
 - Kuka antaa lausunnot?
 - Pyritään siihen, että lausunnon antavat asian käsittelijät ja ko. asiassa mukana ollut asiantuntijatiimi.

SUUNNITELMALLINEN YMPÄRISTÖ- JA VESIASIOIDEN VALVONNAN PROSESSIRYHMÄ

PROSESSIRYHMÄN KUVAUS

- Valvontasuunnitelma ja -ohjelma ovat valvonnan suunnittelun ja toteuttamisen työkaluja. Niiden avulla ohjataan tarkastusten tekemistä, tarkkailujen, raportoinnin ja muiden velvoitteiden seuranta. Suunnitelmalliseen valvontaan sisältyvät myös Luovan muille viranomaisille antamat lausunnot.
- Toteutettavat prosessit
 - Valvonnan suunnittelu: Valvontasuunnitelman ja -ohjelman laatiminen
 - Suunnitelmalliset tarkastukset
 - Tarkkailujen, raportoinnin ja muiden velvoitteiden seuranta
 - Lausunnot muiden viranomaisten asioissa (sanallinen kuvaus)

Valvontasuunnitelman ja –ohjelman laatiminen

KUVAUS

- Luovan ympäristötoimiala laatii säännöllistä valvontaa varten valtakunnallisen valvontasuunnitelman, valvontaohjelman sekä kansainvälisten jätesierrojen tarkastussuunnitelman.
- Valvontasuunnitelmassa on tiedot koko Suomen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Siinä kuvataan valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet sekä eri valvontaviranomaisten yhteistyö.
 - Tavoitteena on sisällyttää suunnitelmaan ympäristönsuojelulain valvonnan lisäksi vesilain, jätelain, kemikaalilain ja merenkulun ympäristönsuojelulain valvonta sekä kansainvälisten jätesierrojen tarkastussuunnitelma. Myös luonnonsuojelun suunnitelmallinen valvonta voidaan sisällyttää suunnitelmaan.
 - Kansainvälisten jätesierrojen tarkastussuunnitelma (aiemmin SYKEN laatima) on suunnitelma sellaisten laitosten ja yritysten tarkastuksista, joiden toimintaan liittyy tai voidaan perustellusti olettaa liittyvän jätteen kansainvälisiä siirtoja. Sen tavoitteena on toteuttaa kansainväliset jätesierrot säädösten ja ohjeiden mukaisesti, estää laittomat jätesierrot ja taata jätteiden asianmukainen käsittely. Suunnitelma päivitetään vähintään kolmen vuoden välein.
- Valvontaohjelmassa suunnitellaan vuoden aikana toteutettavat luvanvaraisten, ilmoitusvelvollisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastukset. Siinä kuvataan myös säännöllisen valvonnan toimenpiteet kuten kuukausi-, osavuosi- ja vuosiraporttien tarkistaminen.
- Osaprosessi, valvontasuunnitelma:
 - Ympäristöolot, Valvontakohteet, Voimavarat, Keinot, Riskinarviointi, Otanta, Viranomaisyhteistyö
 - Ø Valvontasuunnitelma
 - Ø Lainsäädäntömuutokset ym.
 - Ø Valvontasuunnitelman päivitys
- Osaprosessi, valvontaohjelma:
 - Valvontasuunnitelma
 - Ø Toimiala- ja laitospohjainen riskinarviointi (ELYjen yhteinen työkalu)
 - Ø Valvontakohteiden valvontaluokat 1-4 (määräaikaistarkastustiheys)
 - Ø *Edellisten määräaikaistarkastusten ajankohta, luvan tarkistamistarve, BAT-päätelmät, toiminnan muutokset, tuloskeskustelut...
 - Ø Valvojan esitys määräaikaistarkastuksista, Muut säännölliset valvontatoimet vuonna xxxx
 - Ø Valvontaohjelma (YLVAan)
 - Ø (Alkuvuoden tarkastukset => Puolivuositarvio => Valvontaohjelman päivitys => Loppuvuoden tarkastukset)
 - Ø Valvontaohjelman toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelma

Muut viranomaiset

Saa tiedon valvontasuunnitelmasta (verkkosivut ja sähköposti)

Toiminnanharjoittajat, muut asiakkaat

Saa tiedon valvontasuunnitelmasta (verkkosivut)

Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

Yhteydet muihin prosesseihin

Lupa-, ilmoitus-, rekisteröintikäsitteilyt

Luonnonsuojelun poikkeuslupakäsittely, luonnonsuojelun valvonta

Valvontatoimet

Sisäinen yhteistyö vaikutusten arvioinnissa

Kirjaaminen

Tiedotus

Muutokset lainsäädännössä ym.

Valvontasuunnitelman keskeiset vaiheet

- Kootaan asiantuntijaryhmä laatimaan valtakunnallinen Luovan ympäristötoimialan valvontasuunnitelma.
 - Mukana sekä luvituksen ja valvonnan että luonnonsuojelun asiantuntijoita.
- Kerätään lähtötiedot
 - Lupa-, ilmoitus- ja rekisteröitävien sekä luonnonsuojelun kohteiden lähtötiedot YLVA-järjestelmän ja Tableau-työkalun avulla.
 - Tarvitaan tiedot koko Suomen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä Luovassa käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista.
 - Huomioidaan alueelliset erityispiirteet.
- Suunnitelmassa kuvataan lähtötiedot ja valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet sekä eri valvontaviranomaisten yhteistyö.
- Suunnitelma esitellään Luovan ympäristötoimialan johdolle hyväksyttäväksi (1/2021)
 - Priorisointia tehdään tarvittaessa
- Jalkautetaan henkilöstölle ja tiedotetaan asiakkaille Luovan verkkosivuilla ja muille viranomaisille
- Suunnitelman toteuttamistilannetta arvioidaan säännöllisesti
- Päivitetään tarvittaessa
 - Esim. lainsäädäntömuutoksista johtuen

Valvontaohjelma

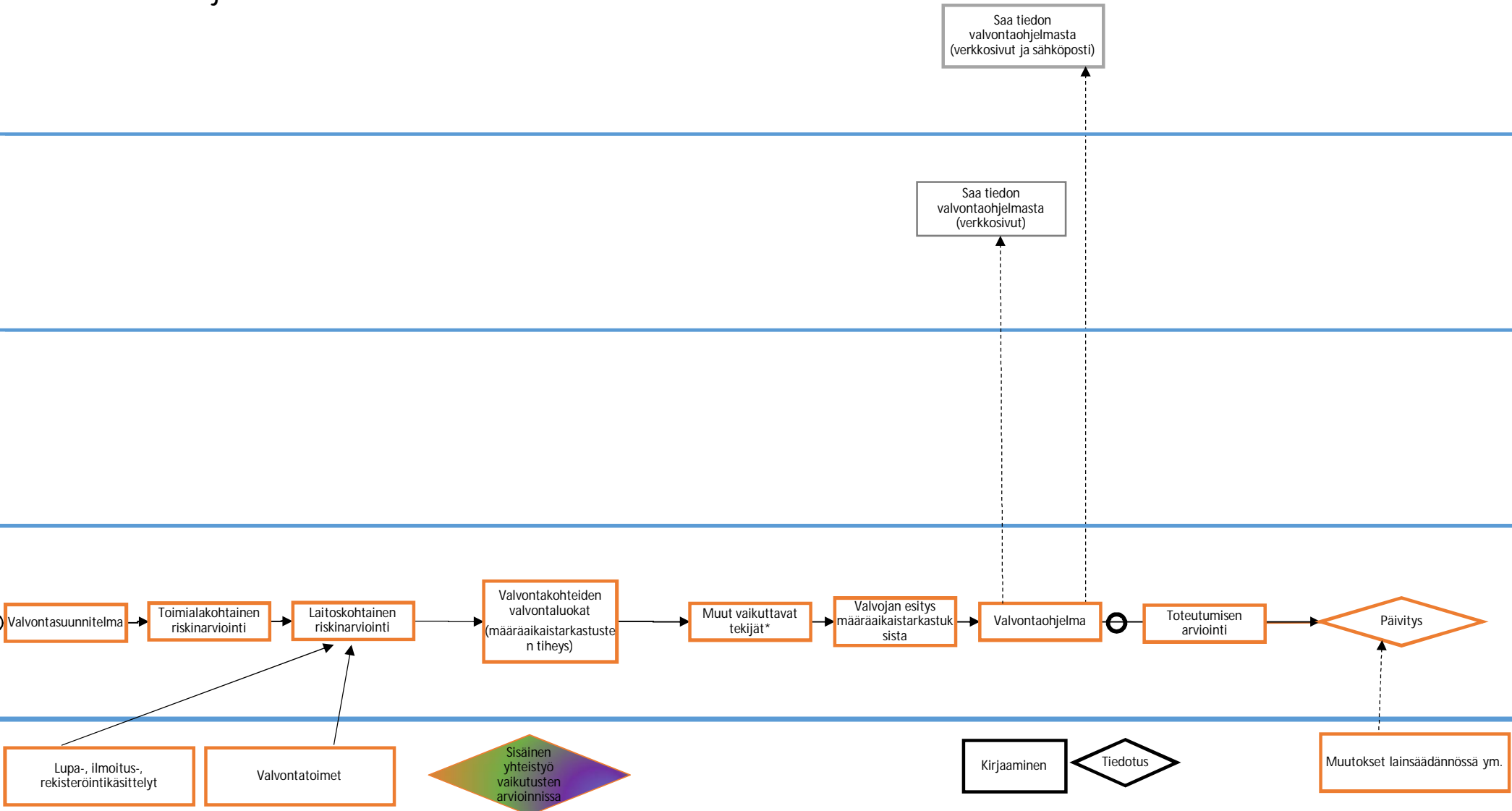
Muut viranomaiset

Toiminnanharjoittajat, muut asiakkaat

Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

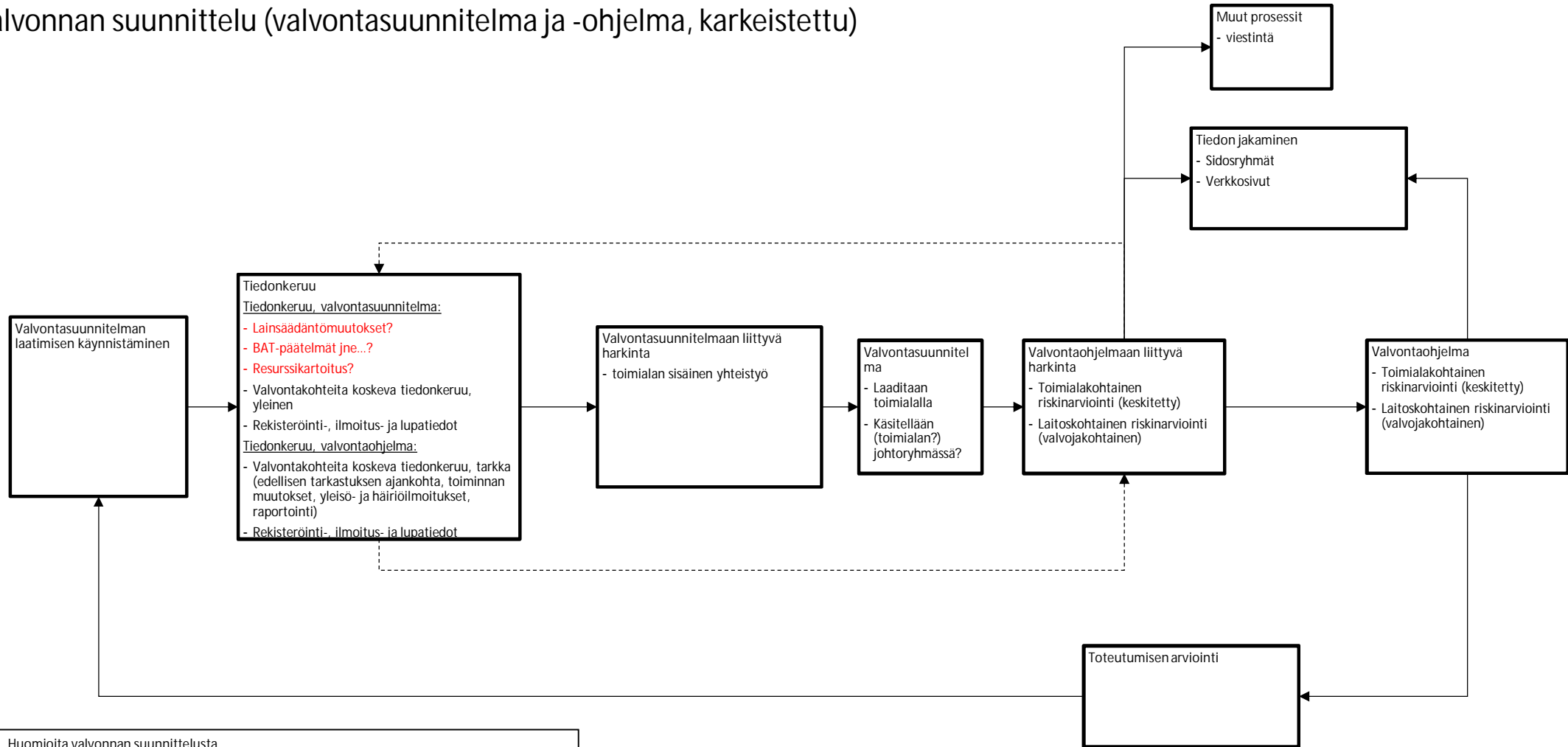
Yhteydet muihin prosesseihin

Valvontaohjelman keskeiset vaiheet

- Kukin vastuuvälvoja tekee valvomilleen kohteille YLVAssa riskinarvioinnin valvontaluokan eli määräaikaistarkastustiheyden määrittämiseksi.
 - ELY-keskukset ottivat v. 2018 ympäristövalvonnassa käyttöön uuden yhteisen kaksivaiheisen riskinarviointimenetelmän: ympäristöriskejä arvioidaan sekä toimialakohtaisesti että laitospkohtaisesti.
 - Toimialakohtainen valvontaluokkaehdotus tulee YLVAssa suoraan YSL-toimialan perusteella.
 - Päätöksentekoon laitospkohtaisesta valvontaluokasta osallistuvat vastuuvälvojan lisäksi tarvittaessa ratkaisija tai mahdollinen valvontatiimi.
 - Luovassa myös kohteen luvittanut asiantuntija voisi osallistua riskinarviointiin.
- Kukin vastuuvälvoja tekee esityksen valvomiensa kohteiden määräaikaistarkastusten tarpeesta seuraavana vuonna.
 - Tarvitaan tiedot valvottavista kohteista, niiden valvontaluokista, edellisistä tarkastuksista ja niiden lopputuloksesta sekä vuosiraporteista. Nämä saadaan YLVAssa.
 - Kun YLVAssa saadaan tarvittava osio, valvontaohjelma laaditaan YLVAssa.
- Tarvittaessa kootaan asiantuntijaryhmä laatimaan välvojen esitysten ja valvontasuunnitelman pohjalta varsinainen valvontaohjelma (=vuoden aikana toteutettavat luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastukset ja muut säännöllisen valvonnan toimenpiteet.)
 - Ryhmä voi olla sama kuin valvontasuunnitelman laatimisessa.
 - Lähtötiedot YLVAn ja Tableau-työkalun avulla.
- Ohjelma esitellään Luovan ympäristötoimialan johdolle hyväksyttäväksi (tammikuussa 2021?)
 - Priorisointia tehdään tarvittaessa riskit ja voimavarat huomioiden
 - Tarkastusten tavoitemäärät lienevät myös Luovan tulossopimuksessa
- Ohjelmasta tiedotetaan muille viranomaisille ja asiakkaille Luovan verkkosivuilla
- Ohjelman toteuttamistilannetta arvioidaan säännöllisesti.
- Ohjelmaa päivitetään tarvittaessa vuoden aikana.
- Vuosittain arvioidaan edellisen vuoden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumista.

Valvonnan suunnittelu (valvontasuunnitelma ja -ohjelma, karkeistettu)

- Huomioita valvonnan suunnittelusta
- Valvontasuunnitelma kattaa mm. ympäristönsuojelu-, vesi-, jäte- ja kemikaalilain mukaisen valvonnan
 - Valvonta ohjelma konkretisoi laadittua suunnitelmaa ympäristölupavalvonnan määräaikaistarkastusten osalta
 - Valvontaohjelmaa voidaan muuttaa vuoden aikana esim. muuttuneen lupatilanteen tai laitosten toiminnassa tapahtuneiden muutosten perusteella

Hyvät käytännöt ja kehittämissuhteet

Luonnonsuojelulain huomioiminen suunnittelussa:

- Valvontasuunnitelmaan lisätään kuvaus LSL mukaisesta suunnitelmallisesta valvonnasta:
 - Keinot ja yhtymäkohdat vesi- ja ympäristönsuojelulain mukaisten lupien valvontaan
 - (Esim. suojelualueen rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen vesikaapeliin tai ruoppausten luvituksen kohdalla.)
- Valvontaohjelmaan listataan
 - LSL mukaiset *poikkeusluvut*, jotka on myönnetty muun luvan yhteydessä sekä kuvataan valvonnan aikataulutus (?) ja vastuut. Luonnonsuojelun asiantuntija valvoo poikkeuslupaa ja sen määräyksiä, mutta osallistuu tarvittaessa myös pääluvan valvontaan -> tiedonvaihto ja yhteistyö valvonnassa tärkeää.
 - Luvitetut kohteet, joissa LSL mukaista poikkeuslupaa ei ole tarvittu, mutta joiden *lupamääräyksissä on määräyksiä luontovaikutusten seurannasta*. Luonnonsuojelun asiantuntija osallistuu lupamääräysten valvontaan ja tarvittaessa valvontakäynneille. (Esim. liito-orava- ja viitasammakkoseuranta)
- Valvontaluokitusten periaatteet määritellään ja riskinarviointia tehdään Luovassa lupa- ja valvontatehtäviä hoitavien yhteistyönä.
 - Yhtenäinen riskinarviointi tehostaa valvontaa, parantaa ympäristönsuojelua ja auttaa arvioimaan valvontaresurssien tarvetta.
- Kehitetään ja kokeillaan valtakunnallisesti otantamenetelmiä valvontaluokan 4 valvontakohteiden määräaikaistarkastuksia varten. Kohdennetaan tarkastuksia ja/tai niiden sisältöä vuosittain esimerkiksi toimialakohtaisesti (esim. jätteenkäsittely), sektorikohtaisesti (esim. melu- tai ilmansuojeluasiat), riskiperusteisesti (esim. suuren taloudellisen riskin kohteet) tai aluekohtaisesti (esim. herkällä vesistöalueella sijaitsevat päästöjä pintavesiin aiheuttavat toiminnot).
- Suunnitellaan ja toteutetaan tiedotuspainotteisia alueellisia tai valtakunnallisia valvontakampanjoita ja –tempauksia niiden toimialojen valvonnassa, joilla valvontakohteita on runsaasti (esim. jätekuljetukset, teollisuuden vaarallisten jätteiden varastointi, riskienhallinta). Hyödynnetään kampanjoissa yhteisiä toteutussuunnitelmia ja malliasiakirjoja. Kampanjoita voidaan rahoittaa valvontamaksutuloilla.
- Kartoitetaan mahdollisuuksia teettää valvontaa tukevia tehtäviä ostopalveluina (esim. näytteenottoa, ulkoisten laadunvalvojien tekemää rakenteiden valvontaa, valvontakampanjoiden suunnittelua).
- Valvontasuunnitelma ja –ohjelma ovat asiakkaiden nähtävillä verkkosivuilla.
- Lähetetäänkö Luovan valvontasuunnitelma ja –ohjelma esim. lausunnon/kommenteille kuntien ympäristönsuojeluviranomaiselle? Entä maakuntaan? Vai vain tiedoksi?

Epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

- Alueelliset ja sektorikohtaiset näkökulmat – paisuuko suunnitelma liian laajaksi?
- Mahdolliset lainsäädäntömuutokset vaikuttavat suunnitteluun
 - Esimerkiksi jätteenkuljettajien valvontatarkastuksiin liittyy epäselvyyksiä – miten ne huomioidaan suunnittelussa?
- Rajoittaako lainsäädäntö valvontasuunnitelman tekemistä, voidaanko luonnonsuojeluasiat sisällyttää siihen? Tuleeko ysl pykäläperusteinen valvontaohjelma koskemaan myös osana ysl-lupaa myönnettyä ls-lain poikkeuslupaa ?
- Siirtyminen yhteen valtakunnalliseen valvontasuunnitelmaan ELY-keskuskohtaisista valvontasuunnitelmista lienee aluksi työlästä ja ristiriitoja voi syntyä , koska valvonnan käytännöt, resurssit ja priorisoinnit ovat vaihdelleet. Siihen on varattava riittävästi resursseja Luovan aloittaessa.
- Miten maakuntiin siirtyvien vesi- ja luonnonsuojeluasiantuntijoiden näkemykset huomioon valvonnan suunnittelussa?
- Valvonnan suunnittelun valtakunnallistaminen on tehtävä ajoissa ennen Luovan aloittamista. Tätä voitaisiin tehdä valvontapäälliköiden yhteistyönä tai erillisessä OHKE-hankkeessa.
- Sama koskee valvontaohjelmaa. Määräaikaistarkastuksia tulee voida tehdä heti tammikuusta 2021 alkaen, niiden tekeminen ja niistä laskuttaminen ei liene mahdollista jos ohjelmaa ei ole.
- Kansainvälisten jätesierrojen tarkastussuunnitelma: SYKE tehnyt aiemmin, siirtyykö ko. henkilöitä Luovaan? Yhteistyö tärkeää. Tarkastussuunnitelma päivitetään kolmen vuoden välein tai tarpeen vaatiessa aikaisemminkin
 - à Jaksotus muun valvontasuunnitelman päivitykseen?
- Joskus tulevaisuudessa koko Luovan (=kaikkien toimialojen) yhteinen valvontasuunnitelma?

Suunnitelmalliset tarkastukset

KUVAUS

- Määräaikaistarkastus on valvontaohjelman mukainen suunnitelmallinen määräajoin tehtävä luvan- tai ilmoituksenvaraisen laitoksen tai toiminnan maksullinen valvontatarkastus. Siinä käydään läpi valvontakohteen toimintaa, ympäristöriskejä, päästöjä ja ympäristövaikutuksia sekä tarkastetaan toiminnan luvan ja lainmukaisuus. Lisäksi kerrotaan toiminnanharjoittajalle tulevista lainsäädäntömuutoksista ja niiden siirtymäajoista sekä uusista ympäristölupavaatimuksista. Tarkastuksesta laaditaan tarkastuskertomusasiakirja YLVAan.
- Muut luvanmukaiset tarkastukset ovat suunnitelmallisia tarkastuksia, jotka eivät ole valvontaohjelmaan perustuvia määräaikaistarkastuksia (esimerkiksi PIMA-kunnostuskohteiden tarkastukset).
- Direktiivilaitoksen määräaikaistarkastus on tehtävä toiminnan riskitason mukaisesti vähintään yhden ja enintään kolmen vuoden välein. Tällaisella laitoksella on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa ylimääräinen tarkastus, uusintatarkastus, jos valvonnassa havaitaan, että laitokselle tässä laissa taikka sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia on huomattavasti rikottu.
- Toteutettavat asiat:
 - YSL:n mukaiset määräaikaistarkastukset (YSL)
 - Muut luvanmukaiset tarkastukset
 - Uusintatarkastukset
 - VL:n mukaiset tarkastukset (isojen hankkeiden lupavalvonta ja pienten hankkeiden laillisuusvalvonta)
 - Jätelain mukaiset tarkastukset (jätteenkuljettajat ja –välittäjät)
 - Kemikaalilain ja Reach-asetuksen valvontaan liittyvät tarkastukset (osana ympäristöluvan mukaista tarkastusta)

Suunnitelmallinen tarkastus

Toinen viranomainen

Toiminmanharjoittaja / Hankkeesta vastaava

Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

Yhteydet muihin prosesseihin

Neuvonta

Saa kutsun tarkastukselle

Osallistuu tarkastukseen

Saa tarkastuskertomuksen, voi kommentoida

Valmistautuu tarkastukseen

Osallistuu tarkastukseen

Saa tarkastuskertomuksen, voi kommentoida

Asian vireilletulo

Ennakkovalmistellaan tarkastus (asialista, raportit, kutsu kuntaan)

Tehdään tarkastus

Laaditaan tarkastuskertomus (määrää toimenpiteet)

Valvontaohjelma/muu suunnitelmallinen valvonta

Sisäinen yhteistyö vaikutusten arvioinnissa

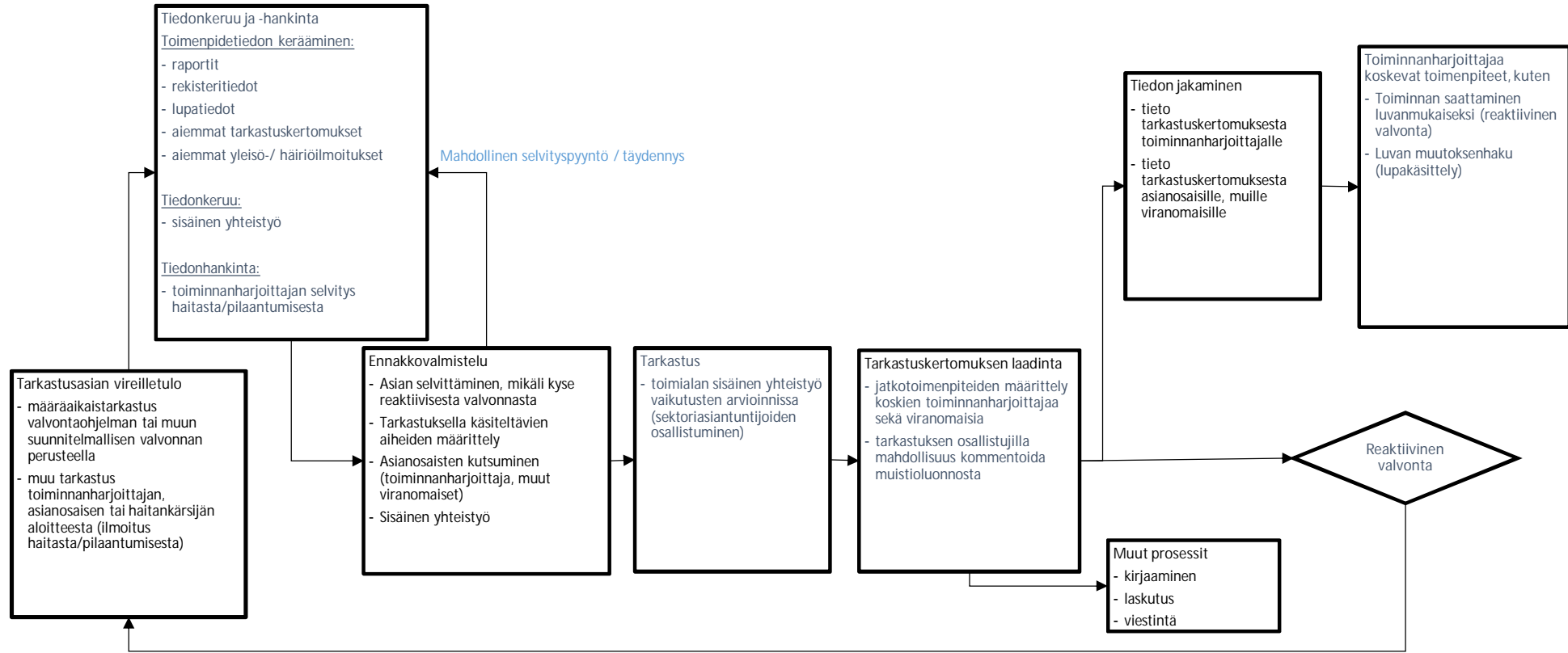
Kirjaaminen

Valvontatoimet

Laskutus

Tiedotus

Suunniteltu tarkastus, karkeistettu

Huomioita tarkastusmenettelystä

Prosessin keskeiset vaiheet

- Vireilletulo:
 - Määräaikaistarkastukset ja muut luvanmukaiset tarkastukset perustuvat yleensä valvontaohjelmaan. Lisäksi niitä tehdään tarkasteluvuoden aikana uuden ympäristölupapäätöksen saaneille tai toimintansa aloittaville laitoksille.
 - Määräaikaistarkastusten tiheys määräytyy valvontaluokan perusteella. Valvontaluokat perustuvat riskinarviointiin, joka tehdään YLVAn työkalulla.
- Ennakkovalmistelu
 - Valvoja sopii ajankohdan, laatii asialistan, kutsuu muut viranomaiset
 - Valvoja tutustuu lupamääräyksiin, raportointitietoihin, lainsäädäntömuutoksiin yms.
 - Voi toimittaa ennakkomateriaalia toiminnanharjoittajalle
- Tarkastus
 - Erityisesti teollisuuslaitoksilla tehdään tarkastusten yhteydessä myös kemikaalilain ja REACH-asetuksen valvontaa.
 - Tehdään myös mm. jätelain valvontaa samalla
 - Dokumentointi maastossa!
- Tarkastuskertomus:
 - Tehdään YLVAssa
 - Kommentoitavaksi toiminnanharjoittajalle
 - Arkistoidaan USPAan
 - Sisältää jatkotoimet
- Tarkastuksen perusteella voi olla tarpeen edellyttää toiminnanharjoittajalta jatkotoimenpiteitä.
- (à Valvontatoimet)
- à Laskutus (YLVAn kautta KEHAan)

Hyvät käytännöt ja kehittämissuhteet

- Ensimmäinen tarkastuskäynti tehdään mahdollisimman pian luvan myöntämisen jälkeen, ainakin uudelle toiminnalle.
- Varataan riittävästi aikaa ennako- ja jälkivalmisteluihin.
- Tiedotetaan käynnistä hyvissä ajoin lupakäsittelijälle, toiminnanharjoittajalle, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarvittaessa muillekin viranomaisille ja kutsutaan heidät mukaan. Tarkastuksille voi osallistua vastuuvälvojan lisäksi tarvittaessa muitakin Luovan asiantuntijoita.
- Tehdään eri viranomaisten yhteistarkastuksia.
- Lähetetään valvontaohjelmat ja tarvittaessa tarkastusajankohdat tiedoksi muille viranomaisille (esim. TUKES: lähettää valvontaohjelmansa tiedoksi Luovalle, pelastusviranomainen, ELYjen E-puoli)
- Tehdään toimiala- ja sektorikohtaisia tarkastuskäynnin sabluunoita (esim. asialista, hyvän tarkastuskertomuksen malli, lainsäädännön huomioivat tsekkauslistat, vertaa Tukesin käyttämät)
- Tehdään toiminnanharjoittajalle ennakkoon täytettäviä sähköisiä kyselylomakkeita (esim. kemikaalivalvonta), jotka nopeuttavat itse tarkastuskäyntiä.
- Tehdään käynnistä ”asiakkaan näköinen” keskustelemalla pakollisten asioiden lisäksi häntä kiinnostavista ympäristöasioista.
- Käsitellään samalla käynnillä kaikki asiakasta koskevat ajankohtaiset asiat (esim. YSL, VL, maa-ainesL valvonta)
- Käsitellään tarkastuksilla vuosittain sektorikohtaisesti eri teemoja (perustuen Luovan valvontasuunnitelmaan/ohjelmaan).
- Suuren laitospäiväsuuren määräämääräaikaistarkastus voidaan tehdä osatarkastuksina eli osittain toimisto-/videopalaverina ja maastotarkastuksina.
- Rekisteröitäviä toimintoja kuten jätekuljetuksia voidaan tarkastaa kampanjalouontoisesti poliisin liikennevalvonnan yhteydessä. Niihin liittyviä asioita voi tulla esille myös muiden laitosten tarkastuksilla.
- Laaditaan ja toimitetaan tarkastuskertomus toiminnanharjoittajalle nopeasti
- Ns. konsolidoituun eli sähköiseen ajantasaiseen lupaan linkittyvä kertomus tehtäisiin osin jo paikan päällä tabletilla, kannettavalla tietokoneella tai matkapuhelimella.
- Kehitetään dokumentoinnin tarkkuutta maastossa
- Valokuvataan ja kohdennetaan GPS:n avulla valvonnan kannalta tärkeät kohdat ja rajaukset.
- Hyödynnetään kauko-ohjattavia kameralla varustettuja pienoiskoptereita valvonnassa (laajojen kohteiden kuten turvetuotanto-, kaivos-, maa-ainestenotto- ja jätealueiden rajojen ja tehtyjen toimenpiteiden hahmottaminen).
- Hyödynnetään toiminnanharjoittajan vastaavia aineistoja valvonnassa.
- Hyödynnetään uusia paikkatietoaineistoja ja työkaluja:
 - Ilmakuvat sekä laserkeilaus- ja maanpeiteaineistot ja muut kaukokartoitusmenetelmät tarjoavat uusia mahdollisuuksia valvontaan.
 - Satelliittikuvat ja -seurantatiedot mahdollistavat jopa reaaliaikaisen valvonnan.

Prosessiin liittyvät epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

- Maakuntaan siirtyvän asiantuntemuksen hyödyntäminen?
- Kehitetään viranomaisten yhteistarkastuksia
- Miten vältetään ettei samasta epäkohdasta huomauttele moni viranomainen? Tiedonvaihdon parantaminen tärkeää – tietojärjestelmien yhteentoimivuus!
- Hyvien käytäntöjen kartoittaminen esim. TUKESin kanssa

Tarkkailujen, raportoinnin ja muiden velvoitteiden seuranta

KUVAUS

- Päästötietojen, tarkkailutulosten, toiminnan vuositietojen ja kirjallisten vuosiraporttien tarkastaminen on keskeinen osa valvottavien laitosten ja toimintojen valvontaa. Toiminnanharjoittajan on toimitettava valvontaviranomaiselle säännöllisesti valvontaa varten tarvittavat tiedot siten kuin lupa-, ilmoitus- tai rekisteröintipäätöksessä tarkemmin määrätään. Lisäksi viranomainen voi tarvittaessa pyytää muitakin selvityksiä. Raportoitaviin tietoihin voi sisältyä myös luonnonsuojelulaissa tai sen nojalla suojattavien intressien raportoinnista.
- Havaitut puutteet voivat edellyttää toiminnanharjoittajalta lisäselvityksiä tai muita jatkotoimenpiteitä.
- Raportointitietoja hyödynnetään kansallisessa ja kansainvälisessä (EU) raportoinnissa.
- Toteutettavat asiat:
 - Velvoite- ja päästötarkkailun seuranta ja arviointi (YSL, VL)
 - Määräaikaisraporttien tarkistaminen
 - Ympäristövahinkovakuutuksiin liittyvä valvonta
 - Luvassa määrättyjen suunnitelmien ja selvitysten hyväksyminen (muut kuin tarkkailua koskevat)
 - Vakuuksiin liittyvät toimet (vakuuden asettaminen ja voimassaolon seuranta; jätteen käsittely/kuljetus/välitys, kaivokset, toiminnan aloittaminen)
 - Jätehuoltorekisterissä olevien toiminnanharjoittajien valvonta
 - PIMA-tarkkailuvelvoitteiden seuranta (YSL 14 luku)

Prosessin keskeiset vaiheet

Osaprosessit (suositeltava ja vallitseva tapa)

VE1: Toiminnanharjoittaja (th) toimittaa tiedot sähköisen asiointijärjestelmän (SPA1) kautta YLVAan

- Th tekee tarkkailua ja seurantaa
- Th kirjautuu SPA1-palveluun
- à Th syöttää tiedot lomakkeisiin ja liitteisiin
- à Th lähettää tiedot (YLVAan)
- à Valvoja tarkastaa tiedot (vertailu päästötasoihin/lupamääräyksiin)
- à Valvoja hyväksyy tiedot tai tekee täydennyspyynnön th:lle (YLVA, SPA1)
- (à SPA1-palvelu lähettää sähköpostin th:lle)
- (à Th lähettää täydennyksen)
- (Jos raporttia ei tule määräaikaan mennessä tai se on puutteellinen => Valvontatoimet: Huomautus/Kehotus/Hallintopakko)
- à Raportointitiedot kirjataan ja arkistoidaan (USPAan, YLVAn kautta automaattisesti)
- à Laskutus (Hallike tarjoaa tähän tukea)

Osaprosessit (poistuva tapa)

VE2: Toiminnanharjoittaja toimittaa tiedot sähköpostilla/postitse

- Th tekee tarkkailua ja seurantaa
- Th lähettää tiedot (valvojalle/kirjaamoon)
- à Tiedot kirjataan (ja skannataan) ja arkistoidaan (USPAan)
- à Valvoja tarkastaa tiedot (vertailu päästötasoihin/lupamääräyksiin)
- à Valvoja hyväksyy tiedot tai tekee täydennyspyynnön th:lle (à Th lähettää täydennyksen)
- (à Tiedot kirjataan (ja skannataan) ja arkistoidaan (USPAan))
- (Jos raporttia ei tule määräaikaan mennessä tai se on puutteellinen => Valvontatoimet: Huomautus/Kehotus/Hallintopakko)
- à Valvoja vie tarvittavat raportointitiedot manuaalisesti YLVAan
- à Laskutus (Hallike tarjoaa tähän tukea)

Tarkkailujen, raportoinnin ja muiden velvoitteiden seuranta

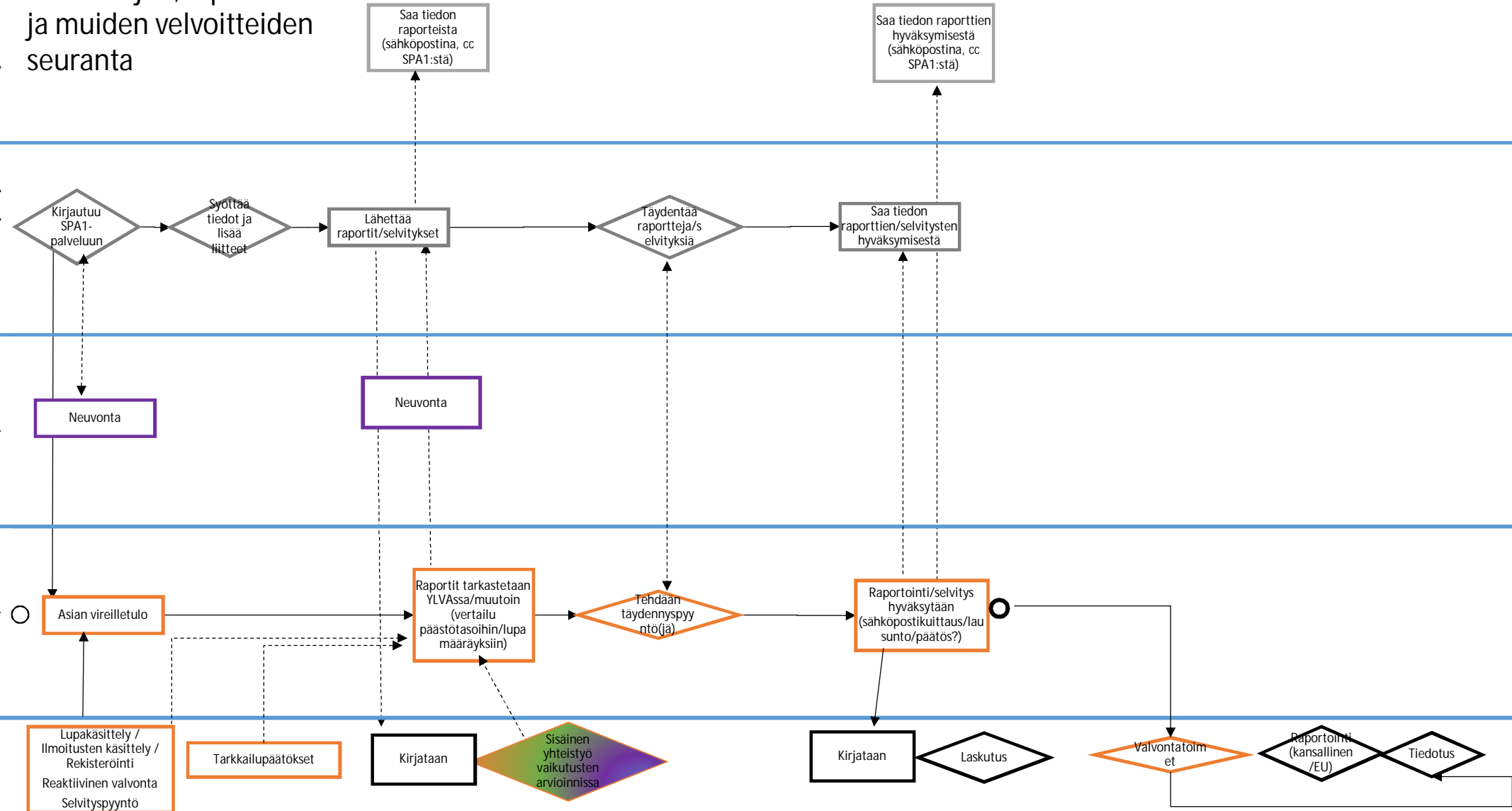
Kunnan ysviranomainen

Toiminnanharjoittaja

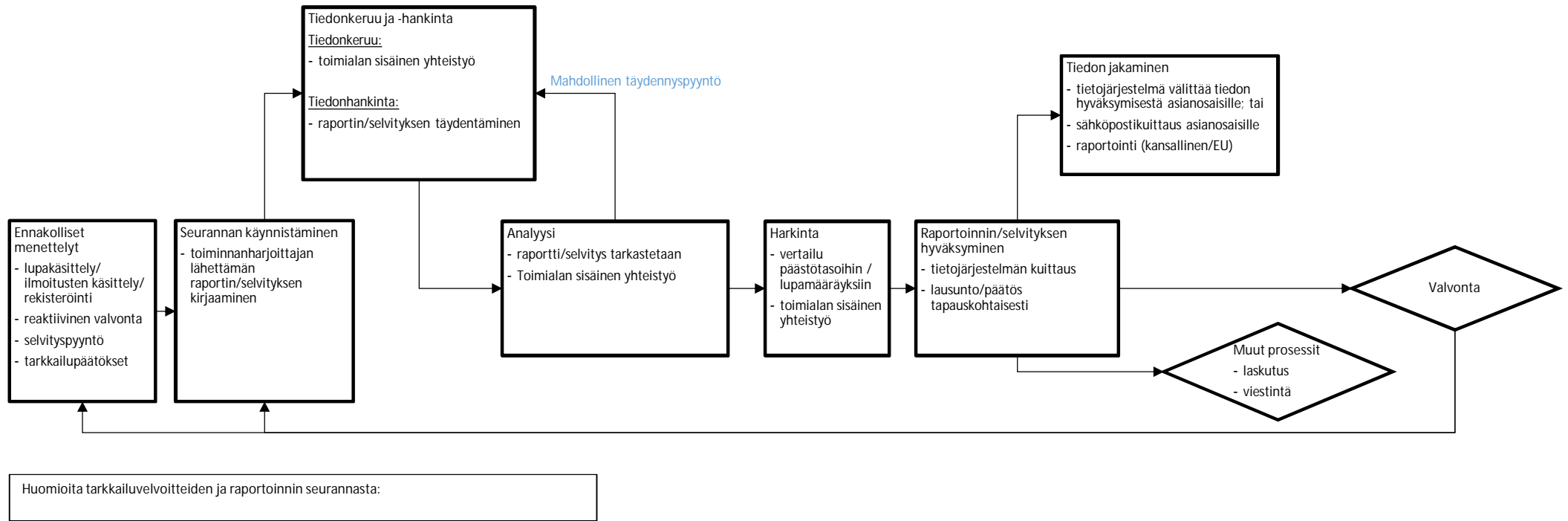
Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

Yhteydet muihin prosesseihin

tarkkailuvelvoitteiden ja raportoinnin seuranta, karkeistettu

Hyvät käytännöt ja kehittämisehdotukset

- Vuosi- ja kuukausiraporttitiedot on toimitettava ensisijaisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (YLVA) soveltuvassa muodossa.
- Valvontaviranomainen käsittelee tarkastettavaksi saapuneet tiedot joutuisasti: kuukausi-ilmoitukset 30 vuorokaudessa ja vuosi-ilmoitukset 90 vuorokaudessa.
- Vähennetään raporttien tarkistamiseen ja erityisesti raportointivirheiden korjaamiseen kuluvaa työaikaa:
 - Laaditaan toiminnanharjoittajille selkeät raportointiohjeet (kirjalliset tai videomuotoiset)
 - Järjestetään yleisiä ja toimialakohtaisia raportointikoulutuksia.
 - Varataan raportointikaudella riittävästi aikaa toiminnanharjoittajien neuvontaan. Neuvontaa voidaan toteuttaa myös keskitetysti sähköiseen asiointijärjestelmään linkittyvänä chat-neuvontana.
- Kannustetaan toiminnanharjoittajia käyttämään tarvittaessa päteviä ulkopuolisia riippumattomia asiantuntijatahoja, joiden tuottamiin raportteihin voidaan tukeutua valvonnassa (esim. kaatopaikkojen rakenteiden laadunvalvonta, päästömittaukset).
 - Edellytetään, että raporteissa esitetään yhteenveto, josta ilmenee selkeästi asetettujen vaatimusten toteutuminen, poikkeamat ja ehdotukset jatkotoimenpiteistä.
- Kehitetään ja hyödynnetään mittaustoiminnan laadunvarmistusjärjestelmiä kuten näytteenotto- ja mittaustoiminnan ja laboratorioden akkreditointia, ympäristönäytteenottajien henkilösertifiointijärjestelmää (Certi) ja näytteenoton ja kenttätoiminnan vertailukoikeita.
- Tehostetaan valvontaa tekemällä suunnitelmallisen valvonnan rinnalla yllätysvalvontaa kuten yllätystarkastuksia ja ottamalla kontrollinäytteitä.
 - Varmistetaan, että Luovalla on puskurirahaa näytteenottoa varten esimerkiksi ympäristöriskosepäilyissä.
 - Hyödynnetään automaattista vedenlaadunseurantaa (maakunnat?).

- Kerätään valvonnan verkkosivuille kooste- ja trenditietoja määräaikaistarkastusten tuloksista ja valvontakohteiden seuranta-, tarkkailu- ja vuosiraportointitiedoista hyödyntäen ns. tiedolla johtamisen järjestelmiä (esim. Tableau).
- Hyödynnetään EU:n ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmiä valvonnassa: Kerätään tietoja toiminnanharjoittajien ympäristöjärjestelmistä, niiden päivitys- ja voimassaolotilanteista ja auditointiraporteista nykyistä systemaattisemmin YLVAan. Kannustetaan toiminnanharjoittajia kutsumaan auditointikäynneille myös Luovan asiantuntijoita. Järjestetään Luovassa koulutusta ympäristöjärjestelmistä.
- Kehitetään YLVAa: automaattiset muistutukset raportointiaikatauluista asiakkaille ja valvojille, lupaehtojen ylityksistä automaattisesti hälyilmoitus, raportointitietojen visualisointi, benchmarking-tiedot, trenditiedot...

Prosessiin liittyvät epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

- Sähköisten asiointipalvelujen ja YLVA-järjestelmien toimivuus ja päivitys keskeistä
- Kartoitetaan mahdollisuudet keventää ja sujuvoittaa raportointia ja raporttien tarkastamista.
- YLVA – eLupa yhteentoimivuus tärkeää (esim. lupamääräyksistä suoraan tarvittavat lomakkeet ylvaan)
- Sähköisiä järjestelmiä kehitettävä jatkuvasti ja suunnitelmallisesti
- Luodaan malli ympäristöjärjestelmien hyödyntämiseksi valvonnassa: Ympäristöjärjestelmän auditointiraportti voidaan toimittaa vastuuvälvoijalle "hyväksyttäväksi". Järjestelmän olemassa olo on huomioitu YLVA:n riskinarviointityökalussa yhtenä muuttujana. Näin se voi vaikuttaa valvontaluokan määrittämiseen ja valvontamaksujen kertymään. Järjestelmästä on hyötyä luparaportoinnissa ja onnettomuustilanteiden ennaltaehkäisyssä ja hallinnassa. Voiko järjestelmä muutoin keventää valvontamenettelyjä ja vähentää ehkä turhaa päällekkäistä työtä?
- Tekoälyn hyödyntäminen riskiperusteisessa valvonnassa

Lausunnot muiden viranomaisten asioissa

PROSESSIN SANALLINEN KUVAUS

- Luovan ympäristötoimialalla annetaan lausuntoja muun muassa maakunnan ja kunnan ympäristöasioihin liittyen. Maakunnalle lausuntoja annetaan esimerkiksi maakuntakaavoitukseen ja edistämistehtäviin liittyen.
- Muille viranomaisille annetut lausunnot ratkaistaan Luovassa esittelystä ja lausuntojen valmistelussa varmistetaan riittävä asiantuntemus kun menetellään raportin luvussa 3.5. kuvattujen toimintatapojen mukaisesti.
- Tarvittaessa lausuntoa valmistelevien käsittelijöiden tueksi voidaan koota asiantuntijatiimi.
- Luovassa tarvitaan toimintatavat koko Luovaa koskevien lausuntojen antamisesta. On tarkasteltava, miten toimialojen välinen yhteistyö lausuntojen antamisessa toteutuu ja antavatko toimialat Luovan yhteisen lausunnon vai erillisiä lausuntoja.

REAKTIIVISEN VALVONNAN PROSESSI RYHMÄ

PROSESSI RYHMÄN KUVAUS

- Reaktiiviseen valvontaan liittyvät prosessit
- Toteutettavat prosessit
 - Reaktiivinen tarkastus
 - Poikkeustilanneilmoituksen käsittely
 - Yleisöilmoituksen käsittely
 - Huomautuksen/Kehotuksen antaminen
 - Hallintopakko
 - Tutkintapyyntö
 - Hallintokanteluiden käsittely (sanallinen prosessikuvaus)

Reaktiivinen tarkastus

TOTEUTETTAVAT ASIAT JA NIIDEN KUVAUKSET

- Vesilain mukaiset tarkastukset (Valvojan suorittama tarkastus, tai muu vastaava toimi, jolla selvitetään vesitaloushankkeen lain- ja/tai luvanmukaisuutta.)
- YSL:n mukaiset häiriö-, onnettomuus- ja poikkeustilanteiden tarkastukset (YSL 169 §) (Tarkastuskäynti, jossa selvitetään onnettomuus-, haitta- tai rikkomustilanteen ympäristövaikutuksia, tarvittavia toimia ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja tarkastetaan toiminnan lainmukaisuus. Tarkastuksen sijaan asia voidaan selvittää myös muulla asianmukaisella tavalla. Toiminnanharjoittaja saa ohjeistuksen toiminnan saattamiseksi takaisin lailliseen tilaan. Tällä varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu terveyshaittaa tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.)
- LSL:n mukaiset tarkastukset.

Reaktiivinen tarkastus

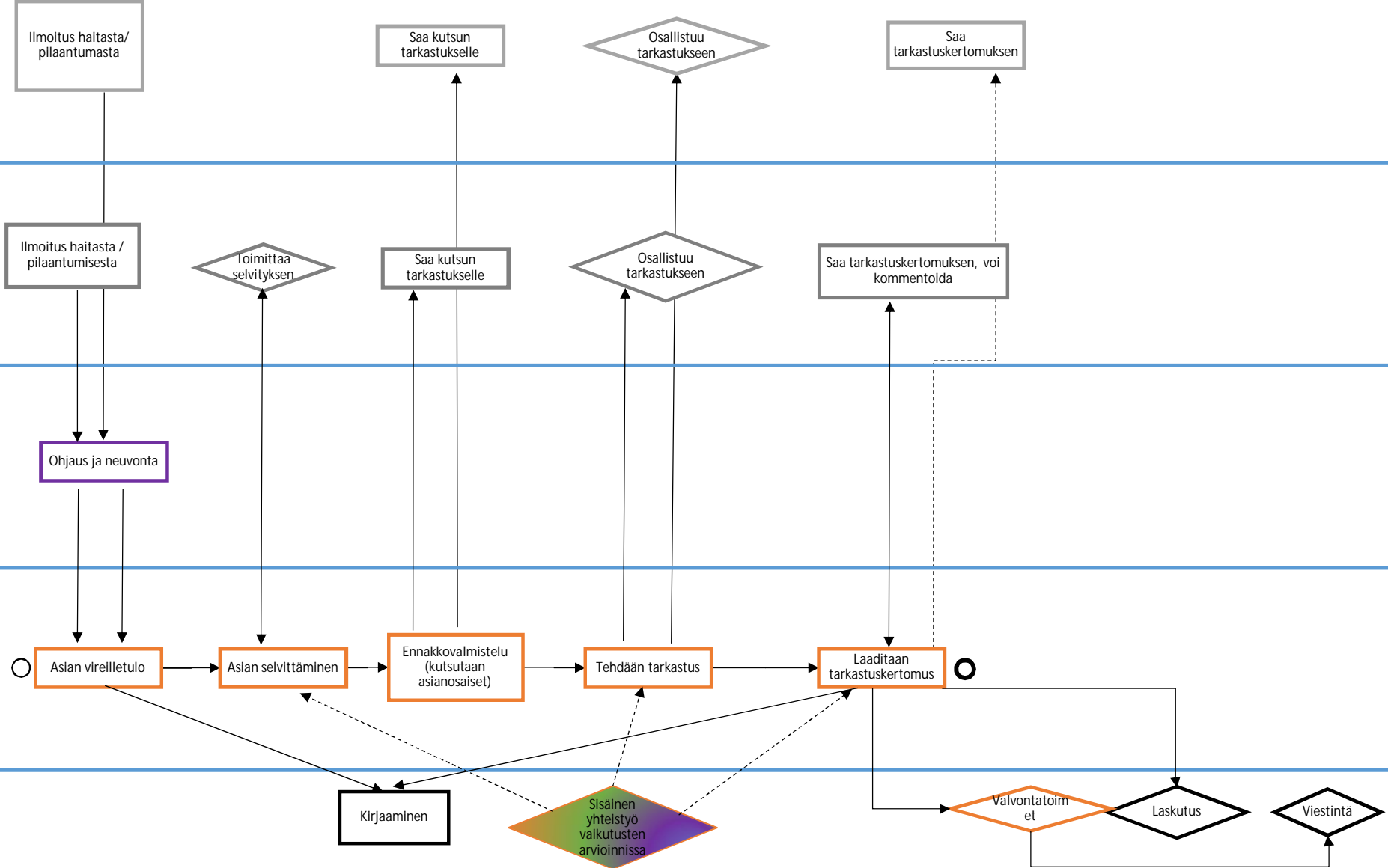
Toinen viranomainen /
Asianosainen

Toiminnanharjoittaja/
Hankkeesta vastaava

Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

Yhteydet muihin
prosesseihin

Hyvät käytännöt ja kehittämissuositukset

- Sujuva siirtyminen haitan havaitsemisesta reaktiivisen tarkastuksen toteuttamiseen voi olla tärkeää. Tässä tarvitaan palveluprosessin sujuvuutta ja asiakkaan nopeaa ohjaamista asiantuntijalle.
- Sijainti on reaktiivisissa tarkastuksissa keskeistä.
 - Vaikka ympäristöluvallisen kohteen reaktiivisen tarkastusprosessin käynnistävän ilmoituksen käsittelee vastuuvastuu, voi ilmoitukseen liittyvän tarkastuksen tarvittaessa tehdä lähimmässä toimipisteessä toimiva Luovan asiantuntija, jos tarkastusta tarvitaan nopealla aikataululla.
 - Myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta voidaan pyytää apua.
- Hyödynnetään sähköisiä aineistoja, esim. VELMU-karttapalvelua
- YSL:n mukaisissa häiriö-, onnettomuus- ja poikkeustilanteiden tarkastuksissa otetaan matalalla kynnyksellä yhteyttä maakunnan vesiasiantuntijoihin
- Häiriö-, onnettomuus- ja poikkeustilanteiden käsittelyssä puhelinpäivystysmenettely viikonloppuisin on koettu toimivaksi ja päivystystoimintapaa voisi Luovassakin jatkaa.
- Asian selvittäminen aloitetaan ennen tarkastusta ennakkovalmisteluvaiheella
- Pyydetään tarvittaessa tarkastukselle mukaan muita Luovan asiantuntijoita, esim. luonnonsuojelun tai pohjavesiasioiden asiantuntija.
- Kutsutaan tarkastukselle tarvittaessa kunnan viranomaisen.

Prosessiin liittyvät epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

- Prosessin tulee joissain tilanteissa käynnistyä ripeästi, joten tarvitaan toimintatavat esim. tilanteeseen, jossa Luovassa asiasta vastaava henkilö on maantieteellisesti etäällä.
- Tarkastuksen voi tehdä lähemmässä Luovan toimipisteessä toimiva asiantuntija. Tehdään myös yhteistyötä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa, jos välimatka tarkastuspaikalle on pitkä ja tarvitaan nopeaa reagoimista.

Poikkeuksellista tilannetta luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa koskevan ilmoituksen käsittely

KUVAUS

- Poikkeuksellisesta syystä aiheutuu tilanne, jossa ympäristölupaa, ilmoituspäätöstä tai toimintaa koskevan valtioneuvoston asetuksen vaatimuksia ei voida noudattaa tai voi aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa tai tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa. Käytännön valvonnassa ja tyypillisessä onnettomuustilanteessa tilanne hoidetaan usein muulla valvontakeinolla. Prosessi edellyttää suunnitelmaa, päätöstä kuulemisineen jne. ja soveltuu harvoin tilanteisiin.
- Toteutettavat asiat
 - Poikkeuksellista tilannetta luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa koskevan ilmoituksen käsittely (YSL 123 §)
- Prosessin keskeiset vaiheet:
 - Ilmoituksen tms. vastaanotto
 - ∅ Lisätiedot
 - ∅ Kirjaaminen (USPA)
 - ∅ Selvityspyyntö valvontakohteelle
 - ∅ Suunnitelma ympäristön pilaantumisen rajoittamiseksi (Tarkastus)
 - ∅ Ilmoituksen tms. käsittely (merkityksen arviointi, aiheeton/aiheellinen)
 - ∅ Päätös (määräykset)
 - ∅ (Valvontatoimet)

Poikkeustilanneilmoituksen käsittely

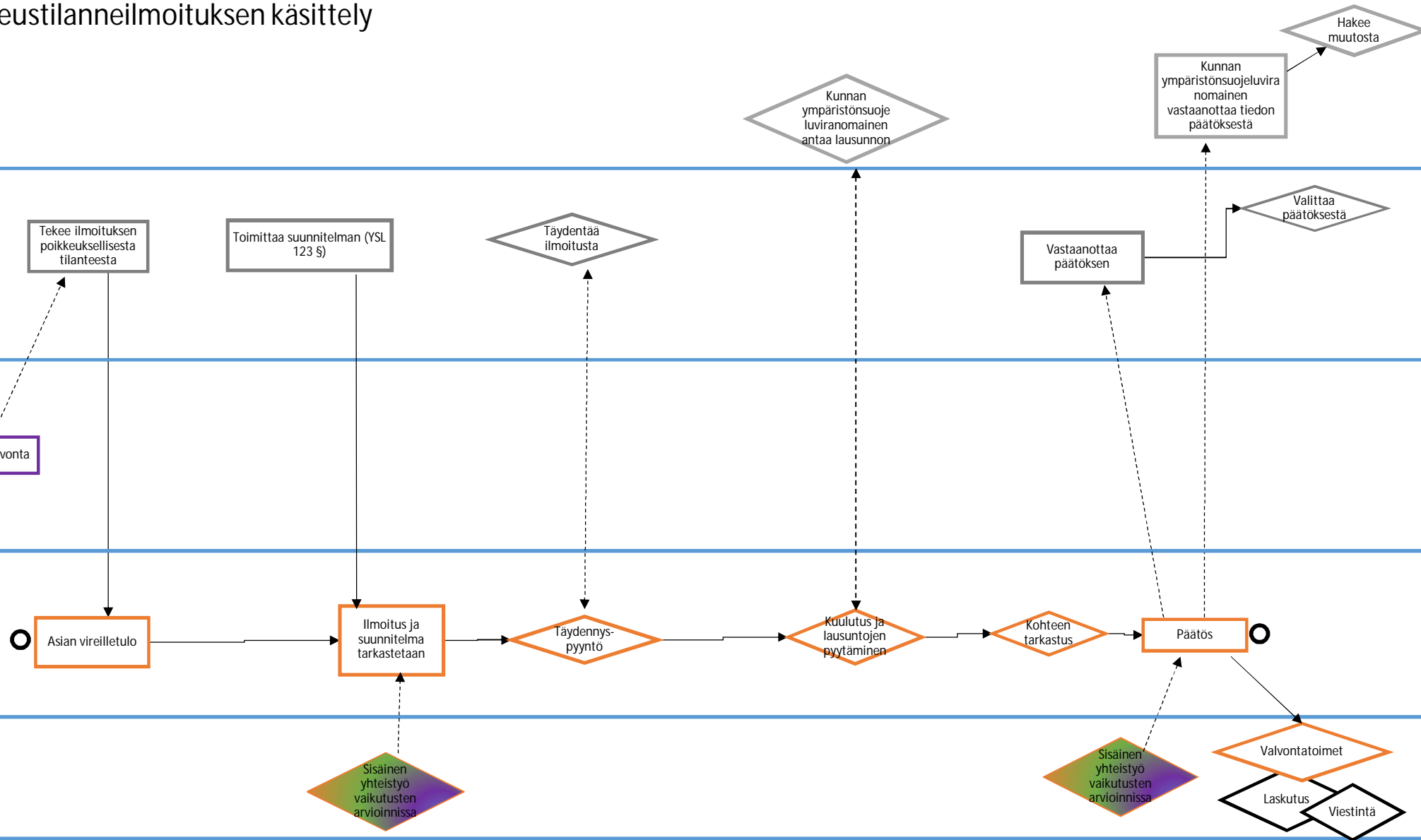
Asianosaiset, muut viranomaiset

Ilmoituksen tekijä (toiminnanjohtaja)

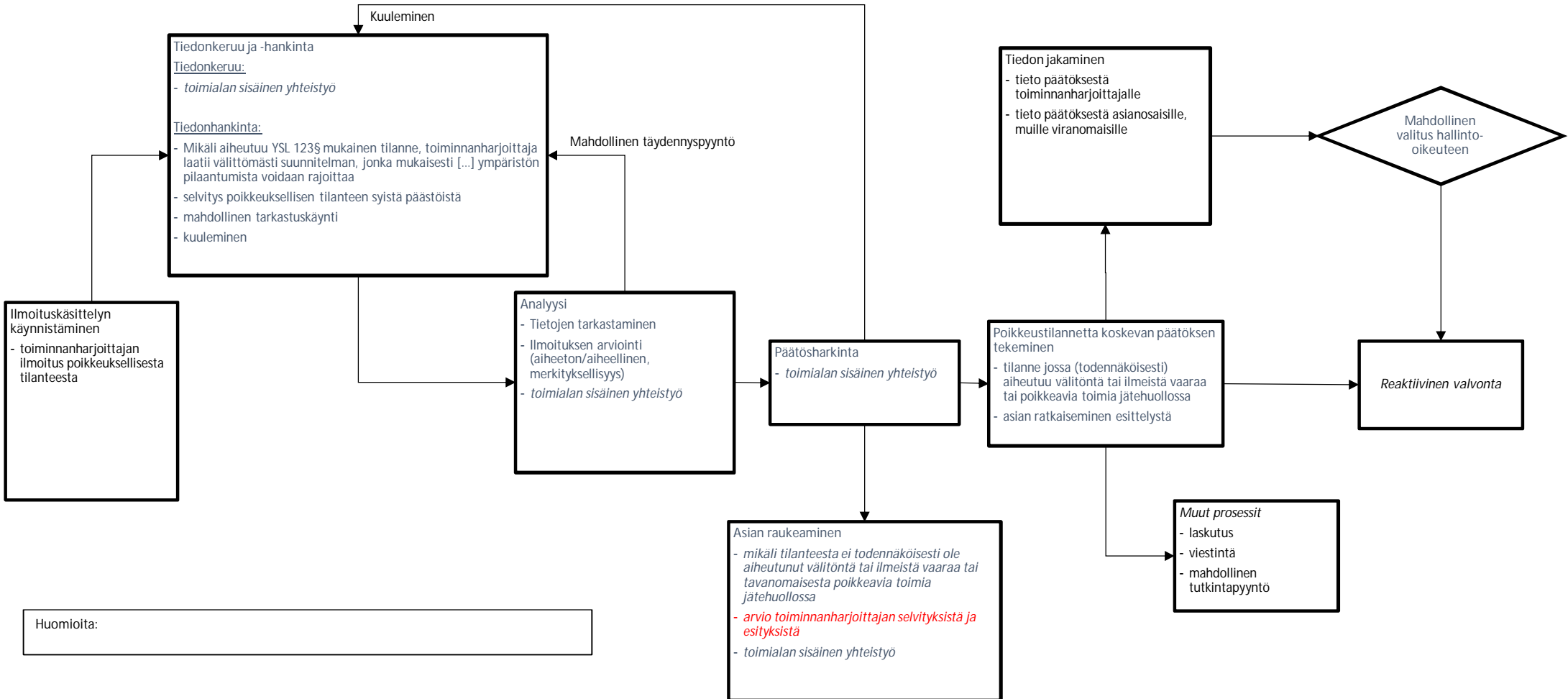
Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

Yhteydet muihin prosesseihin

poikkeustilanneilmoituksen käsittely, karkeistettu

Hyvät käytännöt ja kehittämisehdotukset

- Toiminnanharjoittajien suuntaan
 - Yhtenäistetään eri toimialojen ilmoittamiskynnystä neuvonnan avulla.
 - Sovitaan toiminnanharjoittajan kanssa selkeästi, milloin poikkeus-, vahinko- ja häiriötilanteista tehdään ilmoitus valvojalle ja milloin niistä on syytä tiedottaa myös laajemmin esim. naapurustolle.
 - Edistetään toiminnanharjoittajien suunnitelmallista varautumista onnettomuus- ja poikkeustilanteisiin esim. varmistamalla omavalvontajärjestelmien ja riskinhallintasuunnitelmien ajantasaisuus.
- *Ehdotus Luovaan: Luodaan Luovan toimintamalli toiminnanharjoittajien poikkeus-, vahinko- ja häiriötilanteista ja päästöraja-arvon ylityksistä tekemien ilmoitusten käsittelyyn.*
 - *Yhtenäistetään toiminnanharjoittajille asetettavia selvitys- ja toimenpidevaatimuksia.*
 - *Raportoidaan poikkeukselliset tilanteet ja niihin liittyvät valvontatoimet yhtenäisesti ja kattavasti tietojärjestelmiin.*
 - *Annetaan toiminnanharjoittajalle nopeasti perusteltu palaute ilmoitusten ja selvitysten käsittelystä ja tehtyjen toimenpiteiden riittävydestä.*
 - *Kootaan tarvittaessa asiantuntijatiimi.*
- Tiedotetaan ympäristövaikutuksiltaan merkittävistä poikkeuksellisista tilanteista viestintäsuunnitelmien mukaisesti ja yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.
 - Esitetään tietoja aiheutuneista päästöistä verkkosivuilla nopeasti esimerkiksi raakatana (tämä on ympäristöjärjestön toive).

Prosessiin liittyvät epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

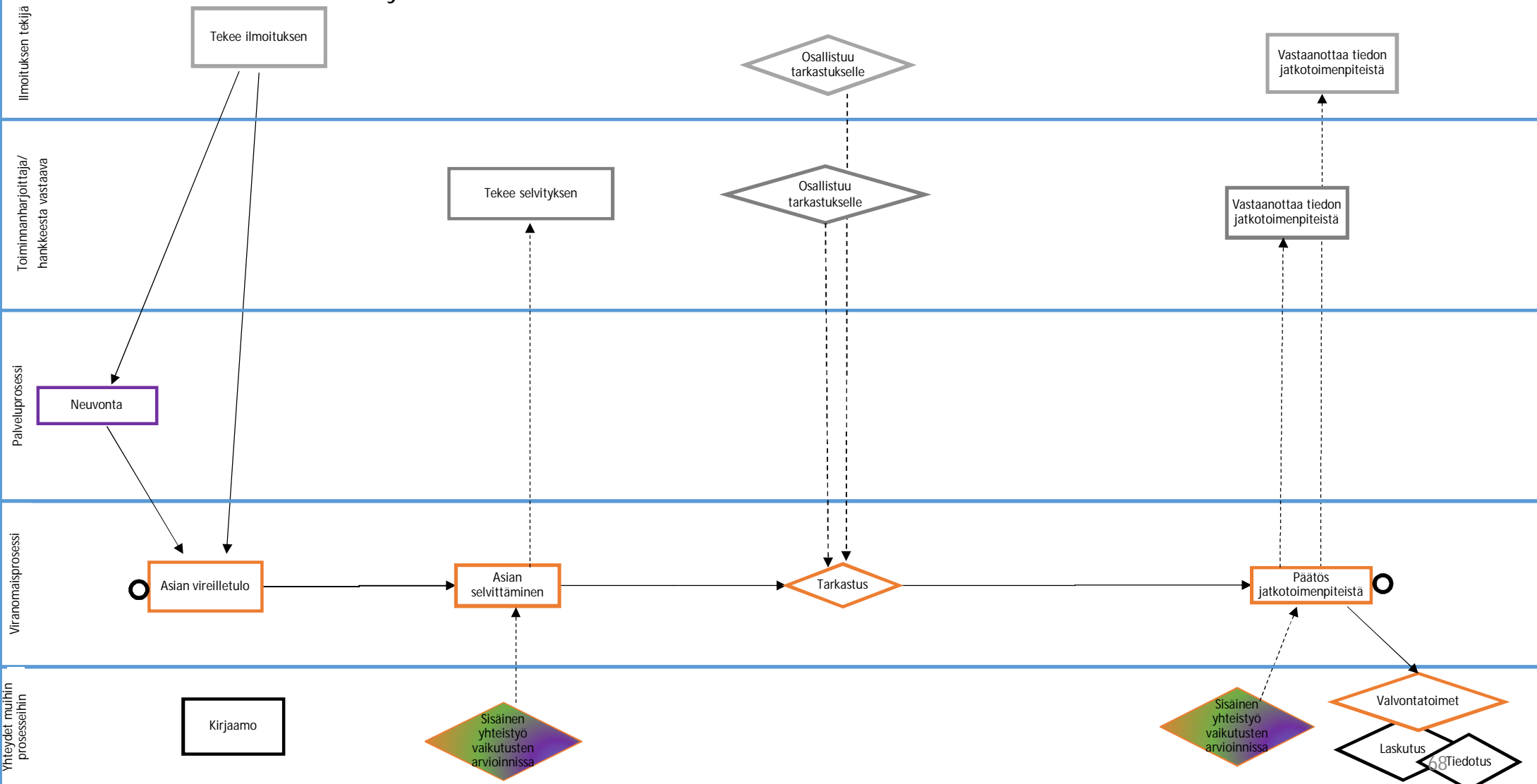
- Poikkeustilanneilmoitukset eroavat toisistaan. Osa on ilmoitusluonteisia eikä vaadi valvojalta jatkotoimenpiteitä, osa taas poikii hyvinkin paljon lisätyötä.
- Prosessi on pitkälti mietitty YSL:n näkökulmasta, poikkeavatko JL tai VL mukaiset ilmoitukset näistä? Liittyykö LSL:n vastaavia ilmoituksia?
- Selvitetään, miten tiedot valvontakohteiden konkurssitilanteista voisivat välittyä muista järjestelmistä automaattisesti valvojalle, jotta hänen on mahdollista ennakoida ajoissa poikkeustilanteiden syntyä ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.
- Maakunta-Luova -jako aiheuttaa haasteita, esim. milloin luonnonsuojelun edistämisasiasta (maakunta) tulee valvonta-asia (Luova)? Tälle tiedonkululle ja yhteistyömuodolle tarvitaan malli.
- Selvitetään yhtymäkohdat ympäristövahinkoihin varautumisen ja niissä toimimisen toimintamalliin.

Yleisöilmoituksen käsittely

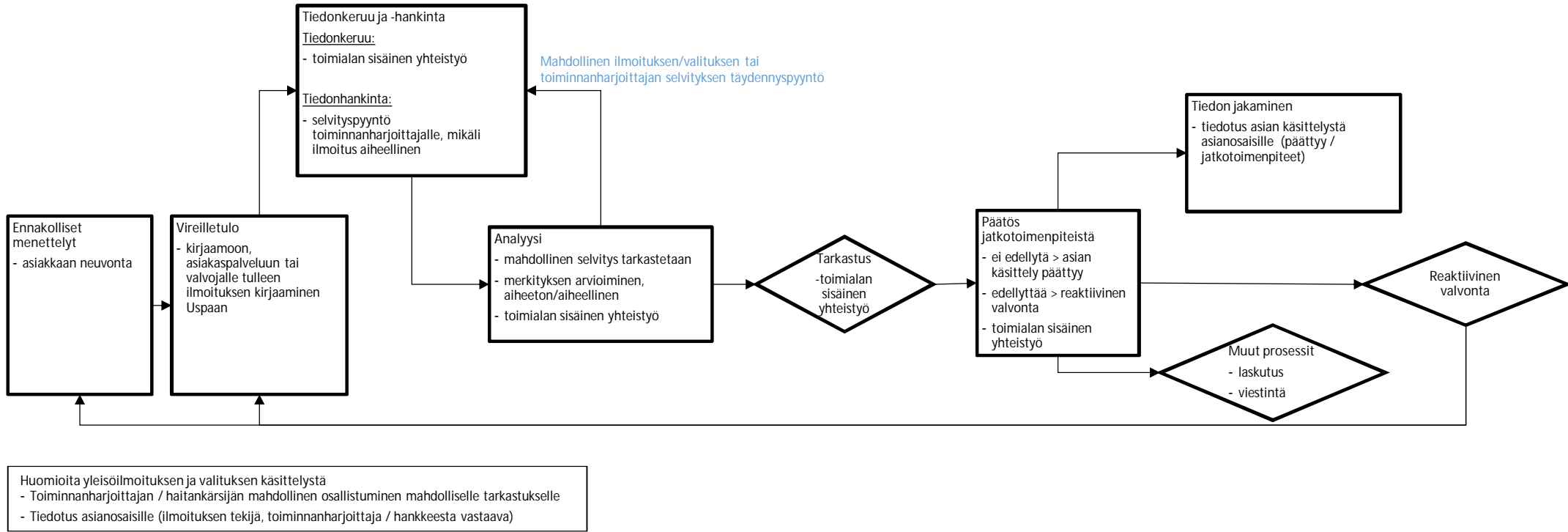
KUVAUS

- Ilmoitus havaitusta ympäristön pilaantumisesta tai sen vaarasta.
- Asianosaisen tekemä valitus.
- Toteutettavat asiat:
 - Yleisöilmoitus
 - Valitus
 - Muistutus

Yleisöilmoituksen käsittely

Yleisöilmoituksen ja valituksen käsittely, karkeistettu

Keskeiset vaiheet

- Tärkeää tunnistaa prosessista seuraavien jatkotoimenpiteiden laajuus mahdollisimman aikaisessa vaiheessa
- Yleisöilmoituksesta seuraava tarkastus toteutetaan reaktiivisen tarkastuksen prosessin mukaisesti
- Pohjavesi-, luonnonsuojelu- yms. erikoisasantuntemuksen hyödyntäminen asian selvittämisessä ja jatkotoimenpiteitä arvioitaessa

Hyvät käytännöt ja kehittämisehdotukset

- Kehitetään yhteisiä keveämpiä käsittelytapoja toistuville perusteettomille yleisöilmoituksille.
- Varmistetaan, että yleisöilmoituksen tekijä saa nopeasti tiedon ilmoituksen käsittelystä ja tehdyistä toimenpiteistä. Otetaan hänet tarvittaessa mukaan mahdolliselle ilmoituksen johdosta tehtävälle tarkastuskäynnille.
- Luodaan toimintamalli myös yleisöilmoituksille, jotka eivät liity luvitettuun asiaan (esim. luonnonsuojeluun liittyvät yleisöilmoitukset)
- Yleisöilmoitusten esikäsittely keskitetysti, jolloin voidaan karsia mahdolliset perusteettomat tai ohjata jollekin muulle viranomaiselle kuuluvat ilmoitukset oikealle taholle
- Yhteistyö kansalais-, ympäristö- ja luonnonsuojelujärjestöjen kanssa, heidän kauttaan tulee myös paljon ilmoituksia (ilmoituksen tekijä ei halua esiintyä omalla nimellään), Luovaan esim. yhteyshenkilö tätä varten

Prosessiin liittyvät epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

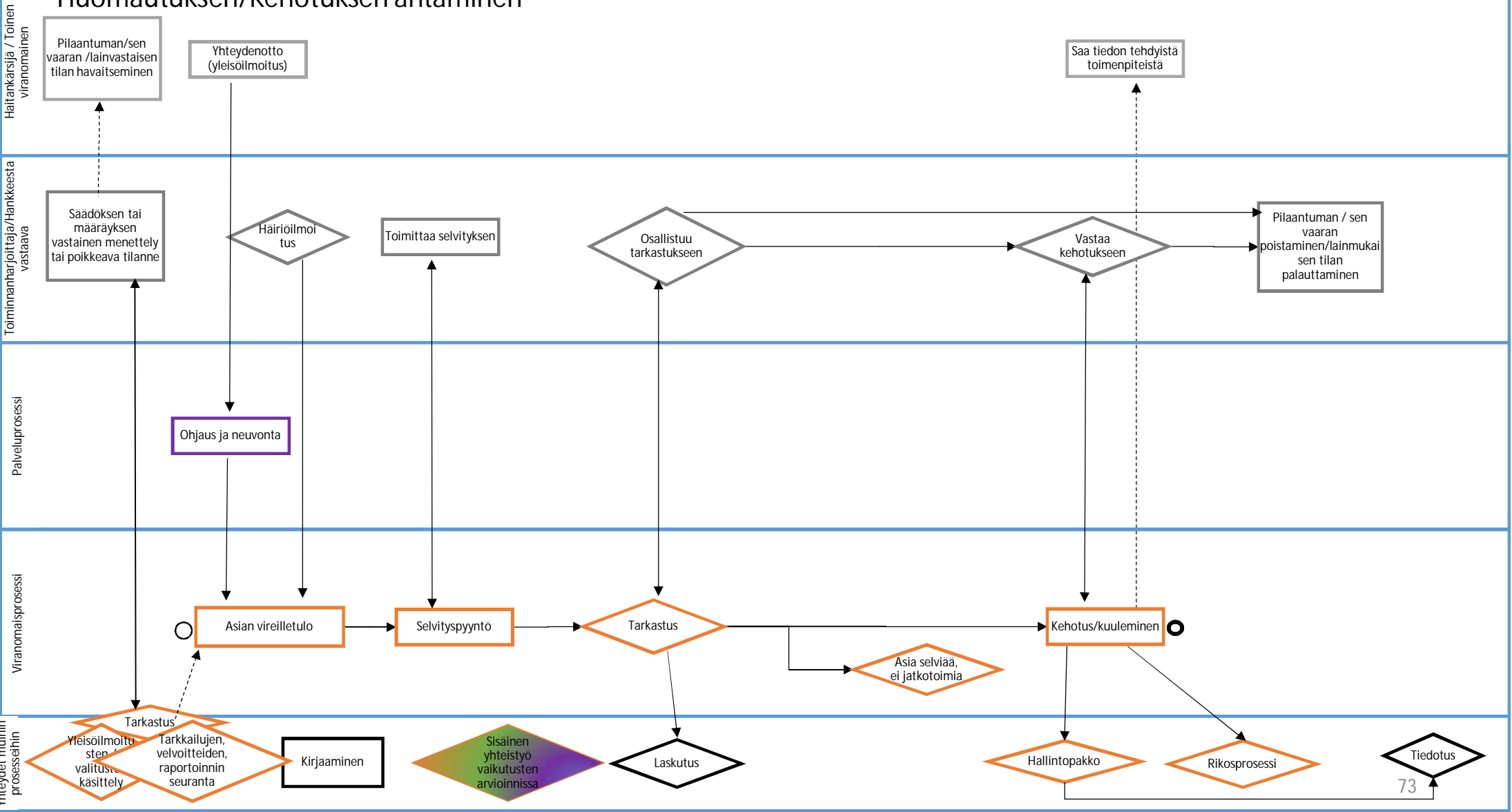
- Yleisöilmoitukset eroavat toisistaan. Osa on ilmoituskentyyppisiä ja osa poikii paljon lisätyötä.
- Prosessi on pitkälti on mietitty YSL:n näkökulmasta, miten huomioidaan esim. VL:n ja LSL:n mukaiset yleisöilmoitukset?
- Maakunta-Luova -työnjako aiheuttaa haasteita, esim. milloin luonnonsuojelun edistämisasiasta (maakunta) tulee valvonta-asia (Luova)? Tarvitaan malli tälle yhteistyömuodolle.

Huomautukset / kehotuksen antaminen

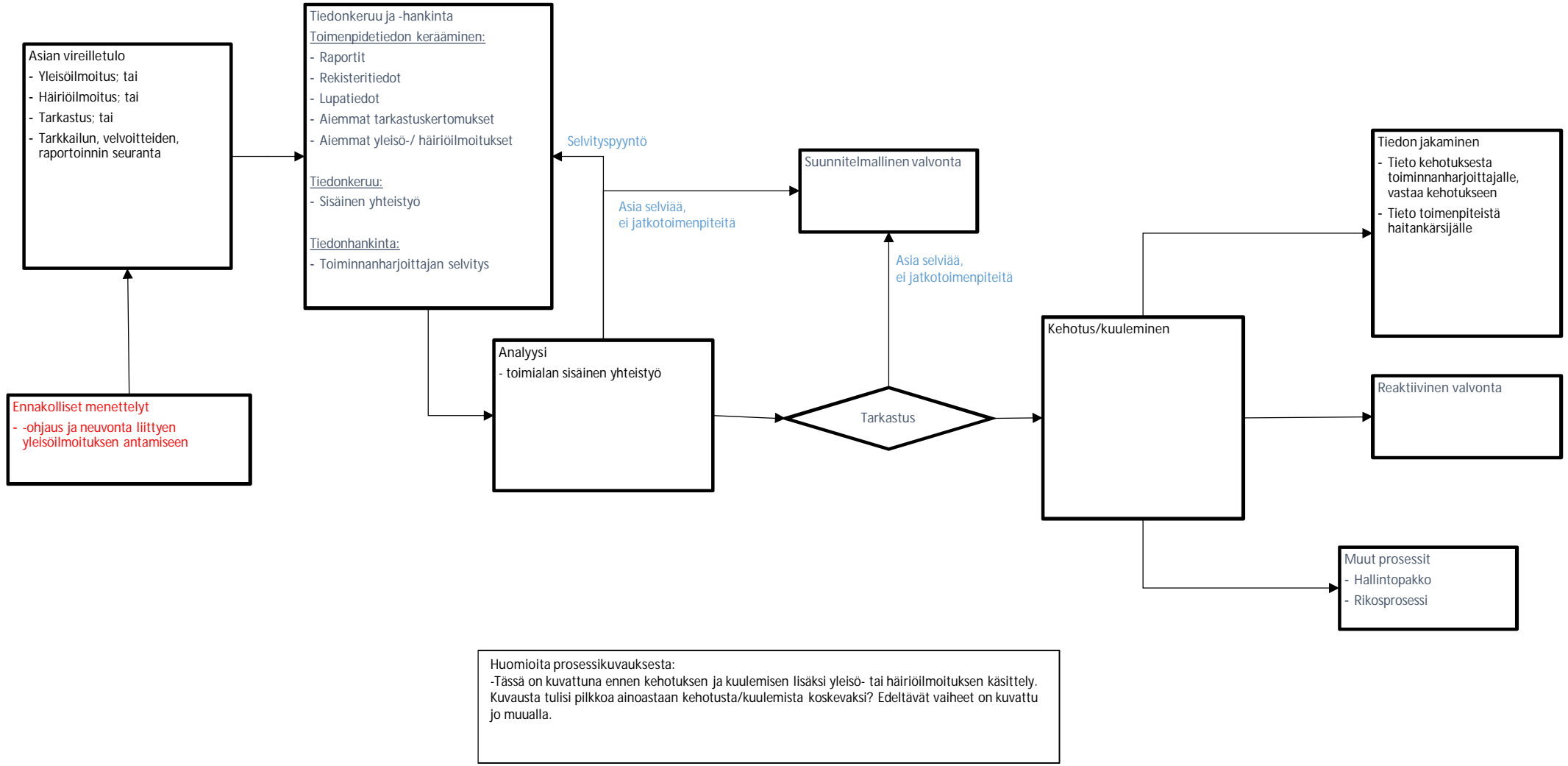
KUVAUS

- Kehotuksen tarkoituksena on saada asianosainen noudattamaan lakia ja määräyksiä. Kehotuksessa voidaan kuulla hallintopakon uhasta.
- Toteutettavat asiat:
 - JL:n mukaisen huomautuksen/kehotuksen antaminen
 - MYSL:n mukaisen huomautuksen/kehotuksen antaminen
 - VL:n mukaisen huomautuksen/kehotuksen antaminen
 - YSL:n mukaisen huomautuksen/kehotuksen antaminen
 - LSL:n mukaisen huomautuksen/kehotuksen antaminen

Huomautuksen/Kehotuksen antaminen

huomautuksen / kehotuksen antaminen, karkeistettu

Keskeiset vaiheet

- Prosessi käynnistyy muista prosesseista (yleisöilmoitus, poikkeustilanneilmoitus, suunnitelmallinen tarkastus, tarkkailujen, velvoitteiden ja raportoinnin seuranta)
- Prosessi voi käynnistää muita prosesseja (esim. reaktiivinen tarkastus, hallintopakkopäätös)
- Erikoisasiantuntijoiden tai asiantuntijatiimi kanssa yhteistyötä mahdollisesti huomautuksen/kehotuksen valmistelussa

Hyvät käytännöt ja kehittämissuhteet

- Luodaan yhtenäinen toimintatapa huomautusten ja kehotusten antamiseen. (Puuttumiskynnys, huomautusten ja kehotusten antaminen)
- Yhtenäistetään huomautuksen/kehotuksen antamisen kynnyksiä ja toiminnanharjoittajalle annettavia määräaikoja.
- Selvitetään mahdollisuuksia ottaa käyttöön nykyistä vähemmän työläitä, tehokkaampia ja nopeampia keinoja puuttua toiminnanharjoittajien laiminlyönteihin.
- Hyödynnetään Luovan muiden toimialojen tietokantoja taustatiedon keräämisessä (esim. työsuojelu) sekä muiden viranomaisten tietokantoja, jos mahdollista

Prosessiin liittyvät epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

- ELY-keskuksissa on vaihtelevat käytännöt sen suhteen, annetaanko huomautus/kehotus "yhdellä vai kahdella nimellä". Luovaan tarvitaan yhtenäinen linja. Huomautusten ja kehotusten antaminen yhdellä nimellä keventää menettelyä. Kehotus voi kuitenkin edeltää hallintopakkomenettelyä, jolloin se on perusteltua antaa "kahdella nimellä".

Hallintopakko (määräys/kielto)

KUVAUS

- Asiassa on kyse (lain, asetuksen, määräyksen) rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemisesta toimijaa velvoittavalla hallintopäätöksellä. Tarvittaessa viranomaisen voi tehostaa päätöksen toteutumista hallinnollisilla seuraamuksilla. Mikäli havaitaan säännösten tai määräysten tietoinen rikkomisen jatkuminen, viranomaisen tulee käynnistää hallintopakkomennettely ja antaa saatujen selvitysten pohjalta kirjallinen määräys tai kielto rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseksi.
- Toteutettavat asiat:
 - Yhtenäislupa YSL/maa-aineslupa? Sovelletaan YSL 175 §, ELY vastaa
 - JL:n mukainen hallintopakkopäätös
 - MYSL:n mukainen hallintopakkopäätös
 - VL:n mukainen hallintopakkopäätös
 - YSL:n mukainen hallintopakkopäätös
 - LSL:n mukainen hallintopakkopäätös
 - Laiminlyöntimaksun määrääminen (JL 131 – 133 §)
 - Maaperän puhdistamiseen määrääminen
 - Eräiden ympäristölle aiheutuneiden vahinkojen korjaamisesta annetun lain mukaisten toimien teettäminen ja tekeminen
 - LARS:n mukaisten rakennussuojelupäätösten valvontaan liittyvät pakkokeinot

Hallintopakko

Haittakärsijä / Toinen viranomainen

Pilaantumun/sen vaaran / lainvastaisen tilanteen havaitseminen

Hakemus

Saa tiedon päätöksestä

Saa tiedon tehdyistä toimenpiteistä

Toiminnanharjoittaja/Hankkeesta vastaava

Säädöksen tai määräyksen vastainen menettely tai poikkeava tilanne/lainvastainen tilanne

Häiriöilmoitus/selvitys

Pilaantumun / sen vaaran poistaminen/ lainmukaisen tilan palautuminen

Osallistuu tarkastukseen

Selvitys

Pilaantumun / sen vaaran poistaminen/ lainmukaisen tilan palautuminen

Palveluprosessi

Neuvonta

Viranomaisprosessi

Asian viireilletulo hakemuksella tai omasta aloitteesta kehotuksen jälkeen.

Kuuleminen hallintopakon uhasta ja/tai tarkastus

Hallintopakkopäätös (Uhkasakko / Keskeyttämisuhka / Teettämisuhka)

Asia päättyy

Päätöksen täytäntöönpano tai muutoksenhakuprosessi

Tarkastus

Kuuleminen (jos ei ole tehty kehotuksen yhteydessä)

Uhan määrääminen täytäntöönpanopäätös

Päätöksen täytäntöönpano tai muutoksenhakuprosessi

Yhteydet muihin prosesseihin

Tarkastus

Yhteisöilmoitusten / valitusten käsittely

Tarkkailujen, velvoitteiden, raportoinnin seuranta

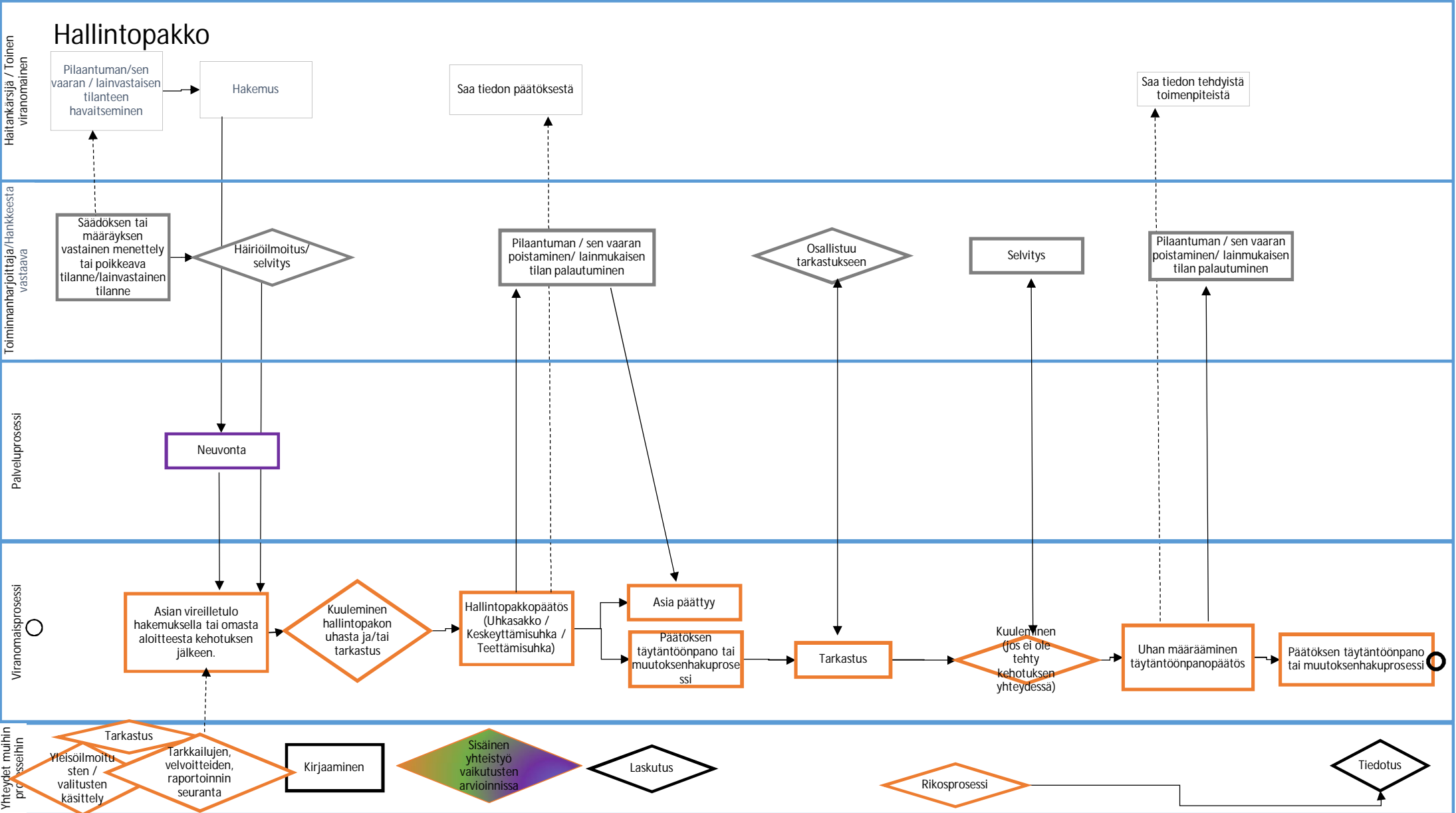
Kirjaaminen

Sisäinen yhteistyö vaikutusten arvioinnissa

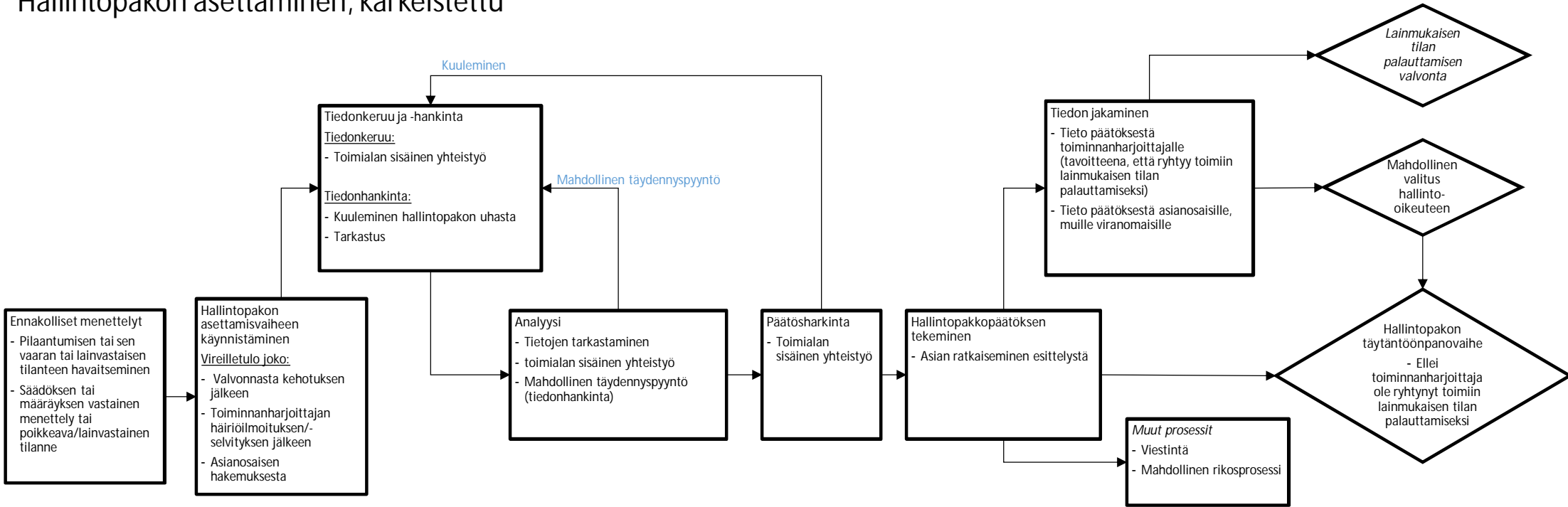
Laskutus

Rikosprosessi

Tiedotus

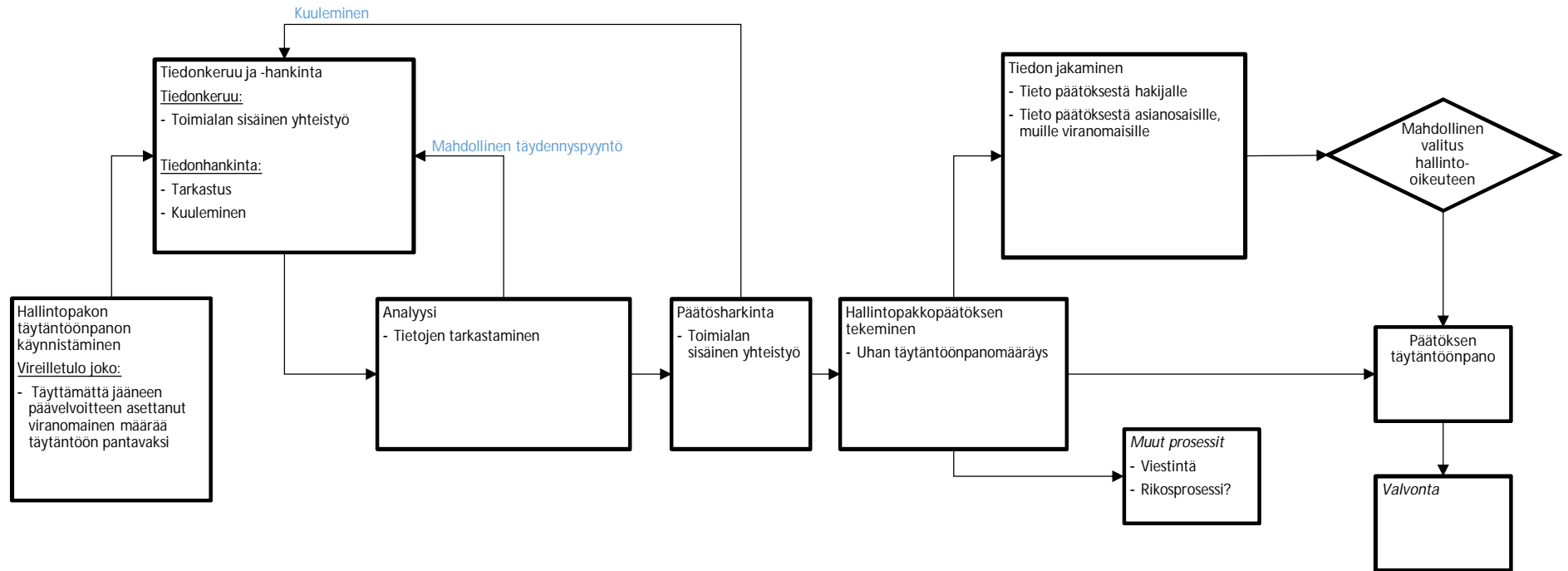

Hallintopakon asettaminen, karkeistettu

Huomioita hallintopakon asettamisesta:

Hallintopakon täytäntöönpano, karkeistettu

Huomioita hallintopakon täytäntöönpanosta:

Keskeiset vaiheet

- Osaprosessit
 - Säädöksen tai määräyksen vastainen menettely tai poikkeava tilanne
 - à Selvityspyyntö
 - (à Tarkastus)
 - à Kehotus
 - à Tarkastus
 - à Asianosaisten kuuleminen
 - à Velvoitteen tai kiellon määräämistä ja uhan asettamista koskeva päätös
 - à Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta tai muutoksenhakuprosessi
 - à Ilmoitus kiinteistörekisteriin (Maanmittauslaitokselle)
 - à Tarkastus
 - à Asianosaisten kuuleminen
 - à Uhan määrääminen täytäntöönpanopäätös (uhkasakko)
 - à Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta tai muutoksenhakuprosessi

Lisätietoja:

- Hallintopakkoasia voi tulla vireille valvontaviranomaisen (Luova) omasta aloitteesta tai hakemuksen johdosta. Sen voi panna vireille myös henkilö, jonka etua tai oikeutta asia saattaa koskea (asianosainen), kunta tai rekisteröity yhdistys.
- Hallintopakkomenettely ja rikosasian käsittely voivat olla vireillä samanaikaisesti.
- Hallintopakkoasian yhteydessä ei käsitellä korvausvaatimuksia.

Hyvät käytännöt ja kehittämis ehdotukset

- Laillisuusvalvonta: Toimitaan ohjeiden, esimerkiksi Ympäristövalvonnan ohjeen (2016) ja Ympäristönsuojelulainsäädännön laillisuusvalvontaoppaan 2014 edellyttämällä tavoilla ja luodaan yhteisiä toimintamalleja niihin perustuen.
- Monimutkaisten tapausten hoitamiseen voidaan asiantuntemuksen varmistamiseksi koota asiantuntijatiimi.
- Hallintopakkomennettely on suhteellisen harvinainen, joten se ei ole kaikille asiantuntijoille tuttu. Luovan valtakunnallisuus tarjoaa hyvät mahdollisuudet juridisen osaamisen varmistamiseen menettelyn toteuttamisessa.

Prosessiin liittyvät epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

- Varmistetaan, että prosessi kattaa VL:n, JL:n, tuottajavastuun ja YSL:n mukaiset hallintopakkopäätökset.
- Yhtenäistetään laillisuusvalvonnan puuttumiskynnyksiä sektorikohtaisesti ja yleisesti

Ilmoituksen tekeminen esitutkintaa varten (tutkintapyyntö)

KUVAUS

- Tutkintapyynnöllä tarkoitetaan valvontaviranomaisen ilmoitusta esitutkintaviranomaiselle. Ympäristöviranomaisten on syytä ottaa yhteyttä poliisiin jo siinä vaiheessa, kun epäily lain rikkomisesta herää ja harkitaan kehotuksen tai hallintopakolla tehostetun määräyksen tai kiellon antamista. Samalla on suositeltavaa tehdä tutkintapyyntö. Tällöin tutkintapyyntö on rinnakkainen toimenpide hallintopakon kanssa. Täyttä varmuutta siitä, onko ympäristörikos tapahtunut, ei tarvitse olla. Tutkintapyynnön tekeminen ei varsinaisesti sisällä mitään viranomaisratkaisua vaan kyse on käytännössä valvonnassa havaittujen tietojen toimittamisesta poliisiviranomaiselle. Tutkintapyynnön tekemiseen ei voi hakea muutosta.
- Toteutettavat asiat:
 - JL:n mukaisen tutkintapyynnön tekeminen poliisille
 - MYSL:n mukaisen tutkintapyynnön tekeminen poliisille
 - VL:n mukaisen tutkintapyynnön tekeminen poliisille
 - YSL:n mukaisen tutkintapyynnön tekeminen poliisille
 - LSL:n mukaisen tutkintapyynnön tekeminen poliisille
 - LARS:n mukaisten rakennussuojelupäätösten valvontaan liittyvät rikosilmoitukset
 - Asianomistajana toimiminen rikosasioissa

Tutkintapyyntöjen tekeminen

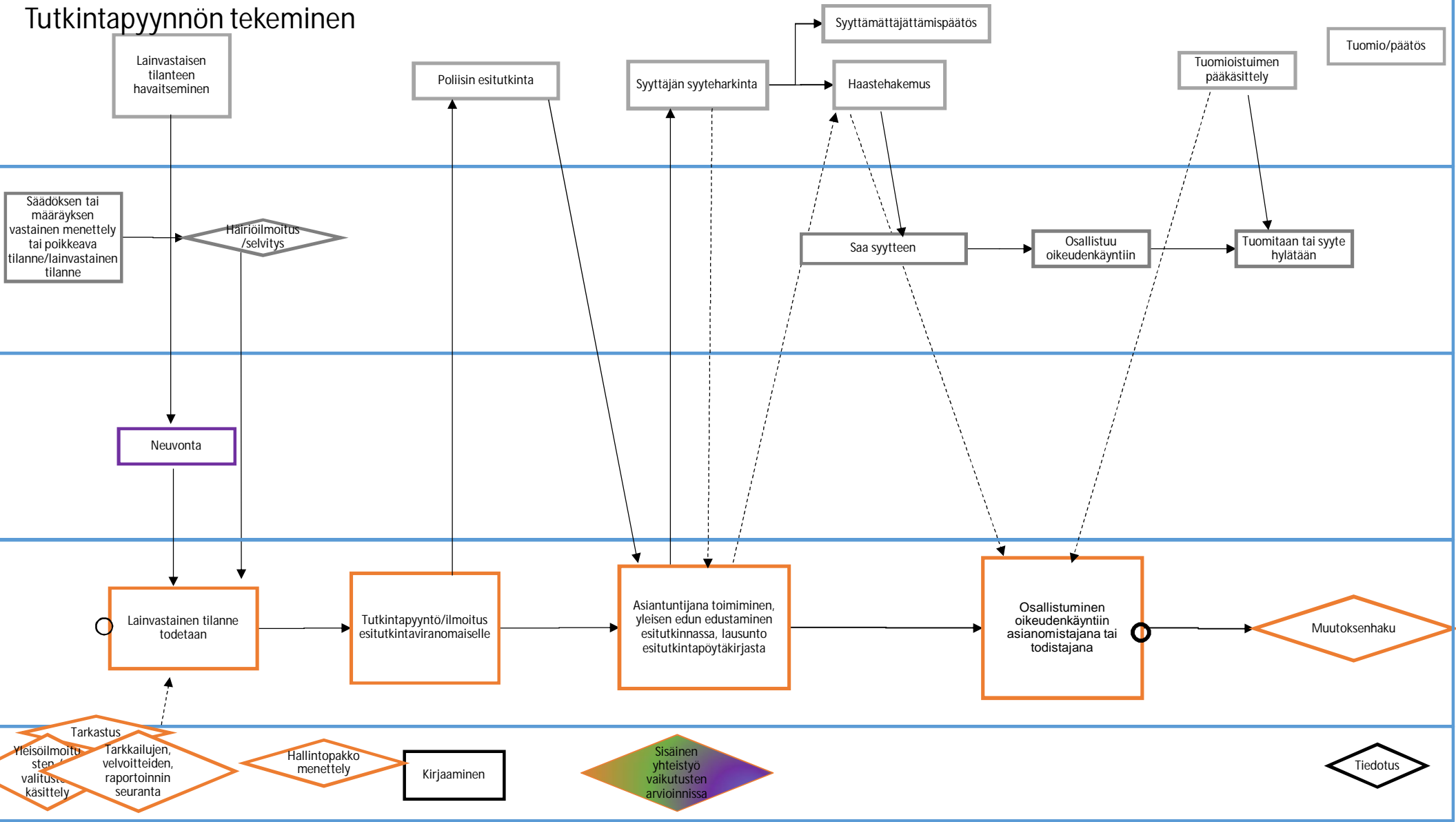
Haittakärsijä / Toinen viranomainen

Toiminnanharjoittaja/Hankeesta vastaava

Palveluprosessi

Viranomaisprosessi

Yhteydet muihin prosesseihin

Keskeiset vaiheet

- Osaprosessit
 - Lainvastainen (Säädöksen tai määräyksen vastainen) menettely tai poikkeava tilanne todetaan
 - à Tutkintapyyntö/ilmoitus esitutkinta-viranomaiselle
 - Asiantuntijana toimiminen, yleisen edun edustaminen esitutkinnassa, lausunto esitutkintapöytäkirjasta
 - Osallistuminen oikeudenkäyntiin asianomistajana tai todistajana
 - Muutoksenhaku

Hyvät käytännöt ja kehittämisehdotukset

- Laillisuusvalvonta: Toimitaan ohjeiden kuten Ympäristövalvonnan ohjeen (2016) ja Ympäristönsuojelulainsäädännön laillisuusvalvontaoppaan 2014 edellyttämällä tavoilla ja luodaan yhteisiä toimintamalleja niihin perustuen.
- Arvioidaan ympäristörikkomusten yhteydessä hallintopakomenettelyn ohella aina myös poliisille tehtävän tutkintapyyntöjen tarpeellisuus.
- Sovelletaan yhtenäistä YSL-toimialoilla yhtenäistä linjaa tutkintapyyntöjen tekemisen ”kynnyksessä”
- Tehdään tutkintapyyntö mahdollisimman pian lain- tai luvanvastaisen teon havaitsemisesta. Vähäisemmät rikosasiat vanhenevat jo kahdessa vuodessa tekohetkestä. Tutkintapyyntö on syytä tehdä heti, kun lainvastaisuus on havaittu, koska poliisitutkinnalle ja syyteharkinnalle on varattava aikaa.
- Hyödynnetään Luovan juristiverkostoa.
- Rikosprosesseihin erikoistuneet asiantuntijat hoitavat Luovassa tutkintapyyntöjä ja ovat muutenkin yhteistyössä poliisin ja syyttäviviranomaisten kanssa yhdessä valvojien ja lupapäätöksen tehneiden asiantuntijoiden kanssa.
- Varmistetaan, että Luovalla on puskurirahaa näytteenottoa varten esimerkiksi ympäristörikosepäilyissä.
- Toteutetaan ympäristörikostorjunnan strategiaa ja toimenpideohjelmaa.

Prosessiin liittyvät epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille

- Miten Luovassa päätetään, tehdäänkö tutkintapyyntö vai ei? Yhtenäisten linjauksien aikaansaaminen voi olla aluksi hankalaa.
- Yhteistyö poliisin ja syyttäjän kanssa – Luovan toimintamalli? Alueelliset ympäristörikosryhmät?
- Yhtenäistetään tutkintapyyntöjen tekemiskynnyksiä sektorikohtaisesti ja yleisesti.

Hallintokanteluiden käsittely

SANALLINEN PROSESSI KUVAUS

- Ympäristötoimialalle voi tulla kanteluita maakuntien tai kuntien ympäristötehtäviin liittyen. Ympäristötoimialan valvomiin lakeihin perustuvia tehtäviä koskevat kuntien ja maakuntien toimintaa koskevat kantelut käsitellään ympäristötoimialalla.
- Ympäristötoimiala tekee hallintokanteluiden käsittelyn yhteydessä yhteistyötä oikeusturvayksikön kanssa muun muassa juridisen asiantuntemuksen osalta. Luova-lakiesityksen (14/2018) mukaan, jos hallintokantelu koskee useampaa toimialaa Luovassa, valmistellaan ja ratkaistaan kantelu yhdessä.
- Kantelut voidaan käsitellä kootusti.
- Epävarmuudet ja tarpeet jatkotoimenpiteille:
 - Selvitettävä, minkä ympäristötoimialaa koskevien lakien mukaan ympäristötoimialalla on valvontavelvollisuus ja mahdollisuus käsitellä kanteluita ja miten yhteistyö toteutuu oikeusturvayksikön kanssa.
 - Mikä taho käsittelee maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kantelut? (Asiantuntemus maakunnissa.)